Ազգ
Azg
21 ՕԳՈՍՏՈՍ 2004 ՇԱԲԱԹ 144 (3075)

175 տարի անց կրկնվում է դեպի Արարատ «Պարրոտ-Աբովյան» հայտնի երթուղին

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Հայտնի աստղաֆիզիկոսներ, Անգլիայի թագավորական աստղագիտական միության անդամներ Վահագն Գուրզադյանը եւ Սվեր Արտեքը կրկնել են 175 տարի առաջ /1829 թ./ Յոհան Ֆրիդրիխ Պարրոտի ղեկավարությամբ դեպի բիբլիական Արարատ լեռը իրականացված առաջին գիտարշավի պատմական երթուղին, որին մասնակցել էր նաեւ հայ դասական գրականության հիմնադիր Խաչատուր Աբովյանը:

Ինչպես հաղորդեց պրոֆեսոր Գուրզադյանը, օգոստոսի 10-ին, ժ. 04.15-ին 3000 մետր բարձրությունից սկսելով լեռ բարձրանալու գործընթացը, ինքը ժ. 10-ին հասել է 5 հազար մետր նշագծին: Սվեր Արտեքը՝ Քեմբրիջի աստղագիտության ինստիտուտից, հաղթահարել է 3850 մետր նշագիծը:

Պրոֆեսոր Գուրզադյանը երախտագիտությամբ նշեց, որ Թուրքիայի ռազմական իշխանությունները, չնայած առաջին տագնապահույզ արձագանքին, ընդգծված հարգանքով եւ հյուրընկալությամբ վերաբերեցին գիտնականներին՝ թույլատրելով նրանց մուտք գործել լեռան գոտի, որը մի շարք տասնամյակների ընթացքում փակ էր օտարերկրացիների համար:

Սաակաշվիլու «հարավ-օսական սադրանքը» կարող է վարակիչ լինել Ալիեւի համար

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Անդրկովկասում առկա երեք էթնիկ հակամարտությունները՝ ղարաբաղյանը, աբխազականը եւ վրացօսականը, ունեն մեկ ընդհանուր նմանություն. համընդհանուր հանրաքվեով անկախություն հռչակած Լեռնային Ղարաբաղը, Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան միջազգային հանրության կողմից չեն ճանաչվում որպես միջազգային իրավունքի սուբյեկտներ:

Անհրաժեշտության դեպքում, անշուշտ, հնարավոր է այլ ընդհանրություններ գտնել: Սակայն տարբերությունները շատ ավելի են: Առանձնահատուկ է Հարավային Օսիայի պարագան մարդկային կորուստների, փախստականների թվի եւ մի շարք առումներով: Օրինակ, պատկերացնո՞ւմ եք, ավտոբուսային երթեւեկություն Ստեփանակերտի եւ Բաքվի կամ Սուխումի եւ Թբիլիսիի միջեւ: Իսկ ահա պատերազմից որոշ ժամանակ անց Թբիլիսիի եւ Հարավային Օսիայի մայրաքաղաք Ցխինվալի միջեւ ստեղծվել է տրանսպորտային կանոնավոր կապ: Որեւէ մեկի համար զարմանալի չէ, որ նույն Ցխինվալի շուկաներում օսերի կողքին առեւտուր են անում վրացիները:

Հարավային Օսիայի փախստականների գերակշիռ մասը, լինեն վրացիներ թե օսեր, 1990-92 թթ. պատերազմից հետո վերադարձել են մշտական բնակավայրեր: Չճանաչված հանրապետության վրացաբնակ գյուղերի բնակիչները մասնակցում են Վրաստանի նախագահական, խորհրդարանական եւ տեղական ընտրություններին:

Տես էջ 2

ՍՈՑԻ

Ռուսաստանի եւ Հայաստանի նախագահները քննարկում են ցածր ապրանքաշրջանառության խնդիրները

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Եթե նախորդ մի քանի ամիսներին ԱՊՀ իր գործընկերների հետ գրեթե բոլոր հանդիպումներում Վլադիմիր Պուտինը հաղորդում էր անշեղորեն աճող ապրանքաշրջանառության մասին, ապա նախօրեին Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ խոսակցությունը նա սկսել է միանգամայն հակառակ հայտարարությամբ. երկու երկրների միջեւ ապրանքաշրջանառությունն անկում է ապրում:

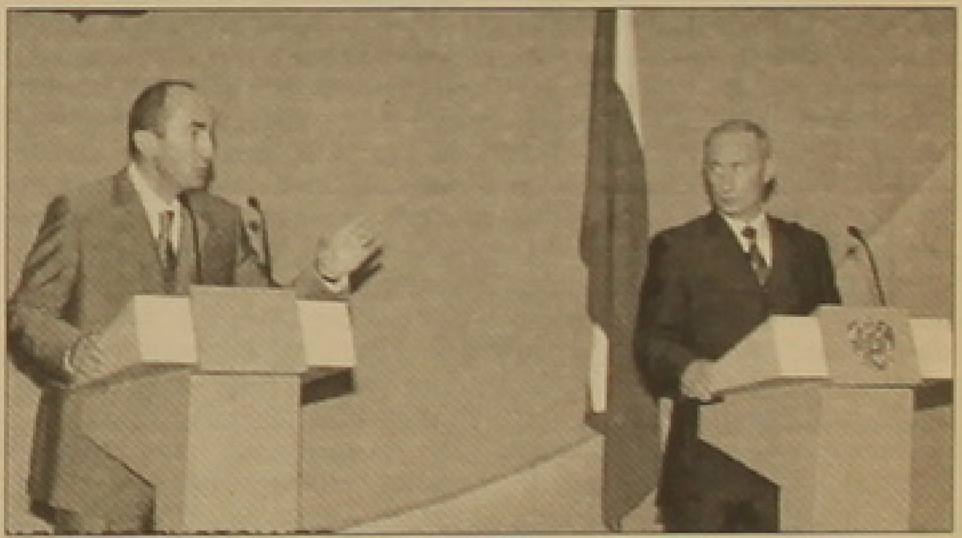

Ինչպես հաղորդում է «Ռոսիյսկայա գազետա»-ն, Վ. Պուտինի ասելով, դրա պատճառը մեկն է՝ երկկողմ հարաբերությունների դիվերսիֆիկացման ցածր մակարդակը: Գործնականում, լիովին աշխատանքը դադարեցրել է վերակառուցման նպատակով փակված «Արմենալ» մետալուրգիական կոմբինատը, որն զբաղվում էր փայլաթիթեղի արտադրությամբ Ռուսաստանից մատակարարվող ալյումինից: Դրան գումարած, ռուսական ալմաստների շուկայի ազատականացման արդյունքում Ռուսաստանի ընկերություններն ավելի հազվադեպ են դիմում հայ երեսակողների ծառայություններին: Ճիշտ է, Ռոբերտ Քոչարյանին ամենեւին էլ չեն վախեցնում Վլադիմիր Պուտինի եզրահանգումները: Նա կարծում է, որ մոտ ժամանակներս իրավիճակն արմատապես կփոխվի: Նրա կանխատեսմամբ, «Արմենալ»-ի արդիականացումից հետո, որն իրականացվում է ռուսական միջոցներով, «ապրանքաշրջանառությունը, պարզապես, կկրկնապատկվի»: Իսկ այժմ Հայաստանի նախագահին առավելապես հուզում է հայ սպաների (շուրջ 150 մարդ) պատրաստումը Ռուսաստանի ռազմական բուհերում: «Մենք լիովին կբավարարենք ձեր պատվերը», — Նրան հանգստացրել է ՌԴ նախագահը: Քոչարյանը Պուտինին խնդրել է անել ամենայն հնարավորը, որպեսզի հայ սպաներին Ռուսաստանում ընդունեն ինչպես յուրայիններին: Ռուսաստանի եւ Հայաստանի նախագահներն անդրադարձել են նաեւ Վրաստանում առկա իրավիճակին: Ո՛չ Հայաստանը, ո՛չ Ռուսաստանը չեն պատրաստվում անտարբեր հետեւել լարվածության աճմանը Կովկասում: Թե՛ Վլադիմիր Պուտինը, թե՛ Ռոբերտ Քոչարյանը դեռեւս հույս ունեն համոզել կողմերին նստել բանակցությունների սեղանի շուրջ: Երեք շաբաթ անց Աստանայում Միխայիլ Սաակաշվիլին դրանում կհամոզեն ԱՊՀ գագաթաժողովի բոլոր մասնակիցները:

Հանդիպումից հետո երկու նախագահների համատեղ ասուլիսում Վլ. Պուտինը ասել է, որ Ռուսաստանը պատրաստ է լինել երաշխավոր եւ միջնորդ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործընթացում՝ եթե Երեւանն ու Բաքուն ցանկանան: Վ. Պուտինի ասելով, Հայաստանի նախագահի հետ հանդիպման ընթացքում քննարկվել է նաեւ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ բանակցություններին աջակցելու համար հավելյալ միջոցների հարցը: Սակայն, ավելացրել է Ռուսաստանի նախագահը, այդ հարցում առայժմ մեծ առաջընթաց չկա, սակայն շատ կարեւոր է, որ հակամարտող երկու կողմերը փոխզիջումների գնալու ցանկություն ունեն եւ անում են ամեն ինչ՝ ընդունելի փոխհամաձայնության հանգելու համար: Վլադիմիր Պուտինը նաեւ նշել է, որ ընդունել է 2005 թվականի սկզբին Հայաստան այցելելու Ռոբերտ Քոչարյանի հրավերը:

ԽՈՍՔ ՀՐԱԺԵՇՏԻ

Քաջազի խաչը

Կյանքի 80-րդ տարում, հեռավոր Նյու Յորքում, երկարատեւ ծանր հիվանդությունից հետո իր մահկանացուն կնքեց հայտնի գեղանկարիչ Քաջազը (Քաջազունի Քեչյան):

Մոտ մի տարի առաջ իր պատրաստած Երվանդ Քոչարի տուն-թանգարանում Քաջազը Երեւանի արվեստասեր հասարակայնությանն էր ներկայացնում իր կյանքի ու ստեղծագործության համապատկերը շքեղ հրատարակված պատկերագրքի միջոցով: Ցուցահանդեսի մասնակիցները միաձայն էին թե նկարչի հին ու նոր գործերի ջերմ գնահատությամբ եւ թե այն զգացումով, որ նկարիչը կարծես երբեք էլ չէր բացակայել Հայաստանից, չնայած արդեն շուրջ երեք տասնամյակ ապրում եւ ստեղծագործում էր Միացյալ Նահանգներում: Հիմա էլ, երբ վշտալի իրողություն է Քաջազի վախճանը, դա երբեք ու երբեք չի նշանակելու նրա բացակայությունը իրեն ճանաչողների ու իրեն գնահատողների մտքից, մեր կերպարվեստից, իր հայրենիքից: Քանզի նրա անբասիր անցած ճանապարհը, նրա նվիրումը արվեստագետի իր կոչմանը մշտապես ու մեկընդմիշտ կապված են եղել հայ իրականության ու պատմության, հայ մարդու եւ նրա ճակատագրի հետ՝ բարձրարվեստ պատկերումները տոգորելով խորապես ազգային եւ միաժամանակ համամարդկային հնչողությամբ:

Նախ եւ առաջ այս հատկանիշներն են, որ հարուցել են մեր արվեստի երեւելիների՝ Մարտիրոս Սարյանի, Երվանդ Քոչարի, Մինասի, Հարություն Կալենցի, շատ-շատերի հիացմունքը, օտար հեղինակությունների՝ Վալդեմար Ժորժի, Ողդիս Զենգարիսի, Էդվարդ Կալիֆանոյի, Պիեռ Փարունի, Կիմ Բակչիի եւ ուրիշների անվերապահ գովասանքը, լայն ընդունելություն վայելել ինչպես հայրենիքում, այնպես էլ հատկապես արտասահմանյան բազմաթիվ պատկերահանդեսներում, բերել տարբեր մրցանակներ, Հռոմի մշակույթի միջազգային կենտրոնի, Փարիզի «Լյութես» ակադեմիայի անդամի, Հռոմի «Լեոնարդո դա Վինչի» ակադեմիայի թղթակից-անդամի պատվավոր կոչումները:

Քաջազի դիմանկարները, նատյուրմորտները, բնանկարները, ինչպես եւ գրեթե խորհրդանշական կոմպոզիցիաները առինքնում են իրենց ուրույն ոճով, պարզ, միաժամանակ խորհրդավոր հնչողությամբ՝ անկախ նրանից կոնկրետ անձ թե պատմական դեմք է բնորդը, ընդհանրացված հայկական կերպար կամ բնության տեսարան է կտավի նյութը թե աստվածաշնչյան կերպար: Արվեստաբանի խոսքով ասած՝ «Նկարչի ներաշխարհը բացահայտող այդ գործերը դիտողին հաղորդում են վերժամանակյա, երազային հովվերգական ապրումներ», նաեւ հայրենականչ զգացումներ, դրամատիկ հույզեր, գեղեցիկ վայելք:

Քաջազը, չնայած իր արվեստի լայնասփյուռ հնչողությանը, ապրում ու աշխատում էր պարզ, անաղմուկ, համեստ: Նրա նվիրումը արվեստին ճշմարիտ ճգնություն էր, արվեստագետի խաչ, որը պատվով ու հեզությամբ կրեց մինչեւ վերջ...

ԷՄՄԱՆՈՒԵԼ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Օգոստոսի 22-ին, կիրակի, ժամը 12.30-ին, Երեւանի Սբ. Սարգիս եկեղեցում, Քաջազի հարազատների խնդրանոք, կկատարվի հոգեհանգստյան պաշտոն:

Վրաստանը դուրս է բերում զորքը օսական հակամարտության գոտուց

ԹԲԻԼԻՍԻ, 20 ՕԳՈՍՏՈՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրացական զինված կազմավորումները դուրս են բերված Հարավային Օսիայի հակամարտության գոտուց եւ տեղաբաշխված են Գորի քաղաքում, հինգշաբթի երեկոյան Թամարաշենի գյուղում լրագրողներին հայտարարել է Վրաստանի պաշտպանության նախարար Գեորգի Բարամիձեն: Զորքերը դուրս բերելու մասին ընդունված որոշումը «խոսում է այդ տարածաշրջանում խաղաղություն հաստատելու վրացական ղեկավարության անկեղծ մտադրությունների մասին», ասել է նա:

Վրաստանի ներքին գործերի նախարար Իրակլի Օկրուաշվիլին իր կողմից ասել է, թե հակամարտության գոտուց վրացական զինված կազմավորումների դուրսբերումը չի նշանակում, որ Հարավային Օսիայի վրացի բնակչությունը անպաշտպան կմնա:

«Թուրքիայի հայկական քաղաքականության վերանայումն անհրաժեշտություն է»

Պնդում է հայտնի թուրք դիվանագետ Իլթեր Թուրքմենը

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Նախորդ համարում «Ազգը», հիմք ընդունելով Ազգային անվտանգության խորհրդի կազմի վերանայումը, Թուրքիայի քաղաքական կյանքում բանակի դերի թուլացման կարծիք էր հայտնել: Քանի որ բանակը երկրում վերահսկում է օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունների գործունեությունը, ուստի խորհրդի կազմի վերանայումը հօգուտ քաղաքացիական գործիչների ինքնաբերաբար հանգեցնելու է վերահսկողության թուլացմանը: Այս պայմաններում ընդլայնվելու է բանակից անկախ գործելու վարչապետ Էրդողանի կառավարության հնարավորությունը, ազգային խնդիրներում, որոնց թվում են Հայաստանի հետ հարաբերություններն ու Ղարաբաղյան հիմնահարցը, նախաձեռնությունն անցնելու է գործադիր իշխանություններին, իսկ նրանք այլեւս չեն կարողանալու թաքնվել բանակի թիկունքում:

Թաքնվելու պարագան անուղղակիորեն վերաբերում է Հայաստանի հետ հարաբերությունները բարելավելու Էրդողանի կառավարության պատրաստակամությանը: Սա նշանակում է, որ Թուրքիայի քաղաքական կյանքում բանակի դերի թուլացումն, այնուամենայնիվ, դրականորեն կանդրադառնա հայ-թուրքական հարաբերությունների վրա, հետեւաբար նախընտրելի է: Հատկանշական է, որ «Հյուրիեթի» օգոստոսի 7-ի համարում Իլթեր Թուրքմենն էլ Թուրքիայի համար նախընտրելի է համարում Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավումը: Նա շարքային հեղինակ չէ: 1980 թ. սեպտեմբերի 12-ի պետական հեղաշրջումից հետո գլխավորել է Թուրքիայի արտաքին գերատեսչությունը, ապա Մոսկվայում ու Փարիզում վարել արտակարգ եւ լիազոր դեսպանի պաշտոններ:

Այս ամենն առանձնակի նշանակություն է հաղորդում Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավման Թուրքմենի տեսակետին, հատկապես այն դեպքում, երբ դա արտահայտվել է «Հյուրիեթի» պես շուրջ 1 մլն տպաքանակ ունեցող թերթում, որը միաժամանակ հրատարակվում է Եվրոպայում ու ԱՄՆ-ում:

Տես էջ 5

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Տարածաշրջանի վերջին երկրաշարժերը եւ ընթացիկ սեյսմիկ վտանգը Հայաստանում

Ընթացիկ սեյսմիկ վտանգի գնահատման նպատակով Հայաստանի ԱԻՎ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությունը (ՍՊԱԾ) կատարում է Ազգային դիտացանցի ավելի քան 150 կայաններից ստացվող սեյսմաբանական, երկրաֆիզիկական, երկրաքիմիական, հիդրոերկրադինամիկ, սեյսմակենսաբանական տվյալների շուրջօրյա ընդունում, օպերատիվ մշակում եւ համալիր մեկնաբանում:

Վերջերս Թուրքիայի Իգդիր եւ Դողուբայազետ քաղաքների շրջանում, ՀՀ հարավ-արեւմտյան սահմաններից ոչ հեռու, աճել է սեյսմիկ ակտիվությունը: Այսպես, հուլիսի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 17-ը ՍՊԱԾ-ի սեյսմիկ կայանները գրանցել են 25 երկրաշարժ՝ 3-7 բալ ուժգնությամբ, որոնք տեղի են ունեցել նույն շրջանում՝ Իգդիրից դեպի հարավ, հարավ-արեւելք եւ հարավ-արեւմուտք 25-40 կմ հեռավորությամբ: Այս տարածքում պատմական հայտնի երկրաշարժեր են եղել 1319 թ. (M=6,9), 1834 թ. (M=6,1), 1840 թ. (Արարատի) (M=7,3), 1900 թ. (M=5,3), 1932 թ. (M=5,7), 1946 թ. (M=5,3), 1976 թ. (M=4,9):

Սեյսմատեկտոնական առումով վերջին երկրաշարժերից ամենաուժեղը, 7 բալ, տեղի է ունեցել Բայազետի ակտիվ բեկվածքի գոտու հյուսիս-արեւմտյան հատվածում: Հավանաբար, ակտիվացել են նաեւ Գայլատուի ակտիվ բեկվածքի եւ Թոնդրակեի ընդլայնման գոտու մոտակա հատվածները:

ՍՊԱԾ-ի մոնիտորինգային դիտակայանների տվյալներով, երկրաշարժերին նախորդել են մի քանի բազմաբնույթ պարամետրերի անոմալ փոփոխություններ: Դրանց քանակը մեծ է սովորականից: Անոմալիաներ գրանցած դիտակայանները տեղաբաշխված են ՀՀ գրեթե ամբողջ տարածքում եւ ընդգրկում են սեյսմաակտիվ գոտիների մեծ մասը: Մասնավորապես, «Մեծամոր» դիտակայանում ապրիլ ամսից գրանցվել է (եւ այժմ էլ շարունակվում է) ստորերկրյա ջրերի մակարդակի տարեկան ընթացքի շեղում, որը մեծ հավանականությամբ կապված է ընթացող սեյսմիկ գործընթացների հետ, իսկ «Ախուրիկ» դիտակայանում գրանցվել են երկրաքիմիական պարամետրերի անոմալ փոփոխություններ:

Սեյսմաբանական տվյալների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ այս տարածքի սեյսմիկ ռեժիմի պարամետրերը գտնվում են իրենց երկարաժամկետ ֆոնային արժեքների սահմաններում: Սեյսմիկ ռեժիմի համեմատաբար ակտիվ եւ պասիվ փուլերի իրար հաջորդելը սովորական երեւույթ է: Տվյալ տարածքում անջատված էներգիայի որոշ պակասը լրացվեց տեղի ունեցած երկրաշարժերով: 1962 թվից սկսած այս գոտում տեղի ունեցած ամենամեծ մագնիտուդով երկրաշարժերի էպիկենտրոնները նույնպես գտնվել են Բայազետի, ինչպես նաեւ Բալիկգյոլի ակտիվ խզվածքային գոտիների սահմաններում: Այս գոտում բնորոշ երկրաշարժերը լարվածությունների կուտակման ու լիցքաթափման հերթական եւ օրինաչափ արտահայտումն են: Ըստ վերլուծության արդյունքների, տվյալ օջախային գոտում հնարավոր են 5-6 բալ ուժգնությամբ երկրաշարժեր, որոնք ՀՀ տարածում կարտահայտվեն մինչեւ 4 բալ ուժգնությամբ: Նման ուժգնության երկրաշարժերը ՀՀ տարածքին վտանգ չեն սպառնում:

Ի տարբերություն Իգդիրի (Դողուբայազետի) երկրաշարժերի օջախային գոտու, որտեղ սեյսմիկ ռեժիմը մեծ հավանականությամբ ընթանում է կայունացման ուղղությամբ, Հայաստանի հարավում եւ նրա սահմանամերձ շրջաններում շարունակվում է «սեյսմիկ անդորրը», այսինքն՝ երկրաշարժերի բացակայությունը, որը սկսվել է 1988 թ. Սպիտակի երկրաշարժից հետո: Հայտնի է, որ սեյսմիկ անդորրը նախապատրաստվող երկրաշարժի նախանշաններից մեկն է: Հայաստանի հարավում հայտնի են 1931 թ. M=6.3 եւ 1968 թ. M=4.7 երկրաշարժերը: Հետեւաբար, այստեղ պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնել սեյսմիկ ռեժիմի մոնիտորինգին, առաջնահերթ զարգացնելով եւ վերազինելով սեյսմոլոգիական ու երկրաֆիզիկական դիտարկումների ցանցը:

ՍՊԱԾ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԱՄԼՈ ՄՈՒԼԻՆ

Բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտը՝ նույն դանդաղ տեմպերով

Հանի դեռ ունենք ինտերնետի անորակ կապ ու հմուտ մասնագետների կարիք

Վեբ ծրագրավորման ոլորտի երիտասարդ մասնագետների մասնագիտական կարողությունները բացահայտելու նպատակով «Լայխ Հայաստանը», «Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամը» եւ «Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միությունը» հայտարարում են վեբ ծրագրավորման մրցույթ, որին կարող են մասնակցել Java/JSP կամ PHP ծրագրավորման լեզուներին տիրապետող հայաստանցի 17-30 տարեկան մասնագետները: Մրցույթը կանցկացվի սեպտեմբերի 13-ին, «Լայխ Հայաստանի» համակարգչային լաբորատորիայում: Հաղթողները կստանան մրցանակներ՝ համակարգչային սարքավորումներ, դրամական մրցանակներ, աշխատանքի առաջարկ եւ այլն: Այս մասին երեկ հայտնեցին «Արմենպրեսի» սրահում մամլո ասուլիս հրավիրած «Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության» գործադիր տնօրեն Արման Վալեսյանը եւ «Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամի» տնօրեն Հովհաննես Ավոյանը: Վերջինս նման մրցույթ անցկացնելու անհրաժեշտությունը բացատրեց հատկապես Java ծրագրավորման լեզվի մասնագետների խիստ պակասով: Իհարկե, կա նաեւ այլ մասնագետների կարիք, սակայն ներկա պահին ոլորտի զարգացումն առաջ տանելու համար ամենից առաջ անհրաժեշտ է ապահովել հիշյալ մասնագետների բավարար թիվ:

Թեպետ բազմիցս նշվել է ոլորտի վրա «Արմենտելի» մատակարարած անորակ ինտերնետ կապի վնասակար ազդեցության մասին, նրանք ավելորդ չհամարեցին վերստին հիշեցնել, որ արմատական վերելք չի արձանագրվի ինտերնետի նման անորակ կապով: Եղած պայմանները, բնականաբար, օտար ներդրողներին հեռու են պահում այստեղ ծրագրեր իրականացնելուց, մանավանդ որ մեզանում այս ոլորտը զրկված է հարկային արտոնություններից:

Այսպիսով, բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտն առաջ կգնա նույն դանդաղ տեմպերով, քանի դեռ «Արմենտելը» չի զրկվել մենաշնորհից եւ չի լուծվել որակյալ կադրերի ավելացման հարցը: Իբրեւ հուսադրող փաստ, պրն Ավոյանը նշեց, որ Հայաստանից Մ. Նահանգներ աշխատելու մեկնած հմուտ մասնագետներից ոմանք վերադառնում են եւ իրենց հետ համագործակցելու ցանկություն հայտնում: Եթե նշված խնդիրները վերանան, ապա 10 տարվա ընթացքում մեր երկիրը կունենա մոտ 50 մլրդ դոլարի եկամուտ:

Ռ. Պ.

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Բրուցելյոզով վարակվել են 11 խոշոր եղջերավոր անասուններ

Շիրակի մարզից տեղեկություն է ստացվել, որ օգոստոսի 18-ին, ժամը 19:00-ի սահմաններում Ոսկեհասկ գյուղում հայտնաբերվել է բրուցելյոզ հիվանդությամբ վարակված 11 խոշոր եղջերավոր անասուն: Ձեռնարկվում են հիվանդության տարածումը կանխելու միջոցառումներ:

Հրդեհներ

Արտակարգ իրավիճակների վարչության լրատվական կենտրոնի օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկանում ենք, որ օգոստոսի 19-ին, ժամը 11:05-ին հրդեհ է բռնկել Շիրակի մարզի Հայկավան գյուղում: Այրվել է տան բակում կուտակված 7 տոննա անասնակերը: Օգոստոսի 19-ին, ժամը 23:00-ին, Գեղարքունիքի մարզի Ծակքար գյուղում բռնկել է հրդեհ, այրվել է տան տանիքը եւ այնտեղ պահեստավորված 2 տոննա խոտ: Հրդեհը մարվել է գիշերվա ժամը 2-ին:

Մ. Մ.

Ընտրվեց Դամասկոսի թեմի ղեկավար կազմը

Ստորեւ հրատարակում ենք Դամասկոսի ազգային առաջնորդարանի դիվանից ստացված հաղորդագրությունը օգոստոսի 15-ին կայացած թեմական խորհրդի ընտրությունների վերաբերյալ: Հիշեցնենք մեր ընթերցողներին, որ Հայ եկեղեցու Դամասկոսի թեմը միակն է Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությանն օրինավորապես պատկանող 4 թեմերից (Լիբանան, Հալեպ, Դամասկոս եւ Կիպրոս), որը 1956 թ. անթիլիասյան ներեկեղեցական երկփեղկման հրահրումից հետո չի ենթարկվում վերջինիս եւ իր հավատարմությունն է ներկայացնում Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնին, որն այն ընդունում է ի գիտություն:

Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդութիւնը ուրախութեամբ կը յայտնէ, թէ կամօքն Աստուծոյ եւ մասնակցութեամբ համայն դամասկահայութեան, կիրակի, 15 օգոստոս 2004-ին, Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդարանին մէջ տեղի ունեցաւ Ազգային գաւառական ժողովի (թեմական ժողով) ամբողջական կազմի ընտրութիւնը: Դամասկոսի Ազգային քաղաքական ժողովի նախագահութեամբ եւ Դամասկոսի առաջնորդանիստ Սբ. Սարգիս եկեղեցւոյ թաղականութեան կազմակերպութեամբ եւ ընտրողական քննիչ յանձնախումբի հսկողութեամբ կատարուեցան արդար եւ օրինաւոր ընտրութիւններ Ազգային սահմանադրութեան կանոններուն համաձայն:

Պատմական օր մը ապրեցաւ դամասկահայութիւնը, քանզի 30 տարիներ ետք Դամասկոսի բոլոր կազմակերպութիւններու անխտիր մասնակցութեամբ կատարուեցան այս ընտրութիւնները: Հետեւեալ 11 ազգայինները ստանալով քուէներու առաւելագոյն ձայները, կը դառնան նորակազմ Ազգային գաւառական ժողովի անդամները.

Պարոնեան Պերճ, Եագուպեան Նազարէթ, Պոյաճեան Թագւոր, Կիրակոսեան Նորայր, Խոդոյեան Յովսէփ, Տոքթ. Գրիգորեան Յարութիւն, Չարըքեան Նազարէթ, Կէօնճեան Աւասուր, Տեմիրճեան Զոհրապ, Տոքթ. Ղազարեան Կարպիս, Ակինեան Շաւարշ:

Ազգային գաւառական ժողովի մաս կը կազմեն նաեւ Դամասկոսի կրօնական ժողովէն 2 քահանայ հայրեր, Տ. Աբգար քհնյ. Քահէճեանն ու Տ. Տրդատ քհնյ. Քիրեճեանը:

Ըստ Ազգային սահմանադրութեան տրամադրութեանց՝ Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Արմաշ վրդ. Նալպանտեանը կը սեպուի Գաւառական ժողովի նախագահը:

Կը յուսանք, որ ամենաբարի Տիրոջ կամքով նորընտիր Ազգային գաւառական ժողովի անդամները պիտի լծուին թեմի պայծառացման, բարգաւաճման եւ կազմակերպչական պատասխանատու եւ արժանի ծառայութեան:

Միածին Որդւոյն օգնութեամբ վստահ ենք, որ նորակազմ Գաւառական ժողովը պիտի յաջողի իր առաքելութեան մէջ ի պայծառութիւն Հայաստանեայց առաքելական Սուրբ եկեղեցւոյ եւ ի վայելումն հաւատացեալ ժողովրդեան:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
Դամասկոս

Սրճարանը վերացվեց

Ծաղկաձորի Կեչառիս եկեղեցու բակում սրճարան այլեւս չի գործում, տարածքում միայն նախկին սրճարանի կրպակն է՝ անգործության մատնված: Այս մասին «Ազգ»-ին տեղեկացրեց Պատմության եւ մշակույթի հուշարձանների պահպանության գործակալության պետ Արսեն Գրիգորյանը: Ըստ նրա, Կոտայքի թեմի առաջնորդ Առաքել եպիսկոպոս Քարամյանը գործակալությանը եկեղեցու տարածքում միայն հուշանվերների, հոգեւոր թեմաներով գրքույկների վաճառքի կրպակի նախագիծ է ներկայացրել, որն այժմ քննարկվում է գիտխորհրդում:

Ցավոք, չկարողացանք կապ հաստատել Կոտայքի թեմի առաջնորդ Առաքել սրբազանի հետ եւ զրուցել խնդրի վերաբերյալ, սակայն հույս ենք հայտնում, որ հոգեւոր հովիվը կվերահսկի իրավիճակը եւ եկեղեցու տարածքում որեւէ մեկին այլեւս թույլ չի տա նման ինքնագործունեությամբ զբաղվել:

Ա. Մ.

Սաակաշվիլու «հարավ-օսական սաղրանքը» կարող է վարակիչ լինել Ալիեւի համար

Սկիզբը՝ էջ 1

Մի խոսքով, ի տարբերություն վրացիների եւ աբխազների, եւ հատկապես հայերի ու ադրբեջանցիների միջեւ առկա թշնամանքի, օսերի ու վրացիների միջեւ ակնհայտ թշնամանքի մասին խոսելն ավելորդ է:

Վերջին ամիսների, հատկապես վերջին օրերի իրադարձությունները վրաց-օսական հակամարտության գոտում կարող են նոր անջրպետ ստեղծել երկու ժողովուրդների միջեւ: Արդեն իսկ Թբիլիսիի իշխանությունները Հարավային Օսիայի վրացաբնակ գյուղերից մոտ 400 խաղաղ բնակիչների, գլխավորապես երեխաների, տեղափոխել են Վրաստանի ավելի անվտանգ վայրեր:

Տպավորություն է ստեղծվում, որ Վրաստանի «վարդյա» առաջնորդը ցանկություն ունի բարեկամություն անել օսերի հետ, բայց միաժամանակ Թբիլիսիի վերահսկողությունը վերականգնել Հարավային Օսիայում: Այսպես, մայիսի 26-ին Վրաստանի առաջին հանրապետությանը նվիրված տոնակատարությունների ընթացքում Միխայիլ Սաակաշվիլին օսերենով դիմեց չճանաչված հանրապետության բնակիչներին՝ նրանց բարեկամության ձեռք մեկնելով: Մյուս կողմից, Վրաստանի նոր իշխանությունները տարբեր առիթներով սպառնալիքներ են հնչեցնում: Այսպես, ներքին գործերի նախարարը երեկ հայտարարեց, թե անհրաժեշտության դեպքում վրացական զորքերը 15 րոպեում կհասնեն Ցխինվալ:

Անշուշտ, Անդրկովկասում առկա էթնիկ հակամարտությունների լուծումը ձեռնտու է հատկապես ուղղակիորեն դրանում ներքաշված կողմերին: Սակայն անչափ կարեւոր է «լուծում» բառի բովանդակությունը: Օրինակ, Հարավային Օսիայի իշխանությունները պնդում են, որ Սաակաշվիլին հետեւում է Վրաստանի առաջին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիային, որի անմիջական մասնակցությամբ սկսվեց զինված հակամարտությունը: Ցխինվալի իշխանությունների այս պնդումը կարելի է որակել քարոզչական քայլ: Սակայն մյուս կողմից Վրաստանի իշխանությունների վերջին շաբաթների հրահրած սադրանքը վրաց-օսական հակամարտության գոտում ենթադրությունների տեղիք է տալիս, թե հնարավորության եւ Արեւմուտքի թույլտվության դեպքում Թբիլիսին պատրաստ է խնդիրը կարգավորել հենց ռազմական ճանապարհով:

Ցխինվալից ոչ հեռու, վրաց-օսական վարչական սահմանին գտնվող Էրգնետի գյուղը, որտեղ տարիներ շարունակ գործում էր առեւտրի մեծածախ շուկան եւ որը վերջերս վերացվեց Սաակաշվիլու կարգադրությամբ, համարվում էր Ռուսաստանից Վրաստան բերվող մաքսանենգ ապրանքների դարպասը: Արդարացված էր Սաակաշվիլու՝ Էրգնետիի մաքսանենգ շուկան փակելու որոշումը, քանի որ այն լուրջ վնաս էր հասցնում Վրաստանի տնտեսությանը: Սակայն արդարացված էին Վրաստանի զինված ուժերի կողմից վերջին շաբաթներին Ցխինվալի եւ այլ օսական բնակավայրերի ռմբահարումները, որոնց հետեւանքով սպանվեցին եւ վիրավորվեցին տասնյակ խաղաղ բնակիչներ: Եվ արդյոք այս փաստը չի՞ խոսում հարավ-օսական խնդիրը հենց ռազմական ճանապարհով լուծելու Սաակաշվիլու ցանկության մասին:

Երեկ, ի դեպ, Թբիլիսիի իշխանությունների որոշմամբ վրաց-օսական հակամարտության գոտուց դուրս են բերվել մոտ 200 զինվորականներ, որոնք վերջերս էին տեղակայվել Հարավային Օսիայի վրացական գյուղերում, եւ որոնք մաս չեն կազմում չճանաչված հանրապետությունում տեղակայված վրաց-ռուս-օսական եռակողմ խաղաղարար ուժերին: Վերջին օրերին փոխհրաձգության ընթացքում վրացական կողմը տվել է, ըստ տարբեր աղբյուրների, մի քանի տասնյակ զոհեր, եւ Սաակաշվիլու զորքերը դուրս բերելու որոշումը կարելի է համարել պարտության արդյունք:

Թե ինչ զարգացումներ կլինեն վրաց-օսական հակամարտության գոտում, ցույց կտա ժամանակը: Սակայն եթե Վրաստանի «վարդյա» ղեկավարությունը փորձելու է առաջացած եւ ռազմական ճանապարհով լուծում փնտրել, ինչպես արվեց Գամսախուրդիայի օրոք եւ ինչպես թվում է փորձում է անել Սաակաշվիլին, ապա Թբիլիսիի պարտությունը Հարավային Օսիայում արդարացված կլինի, որովհետեւ ռազմական ճանապարհով Թբիլիսիի հնարավոր հաղթանակը կարող է պատճառ դառնալ նորանոր մարդկային զոհերի ու տառապանքների:

Բացի այդ, վատ օրինակը կարող է վարակիչ լինել: Վրաստանը եւ Ադրբեջանը ոչ միայն դաշնակիցներ են, այլեւ՝ բախտակիցներ: Թբիլիսիի եւ Բաքվի նախկին իշխանությունների փորձերը՝ ռազմական ճանապարհով լուծել համապատասխանաբար Աբխազիայի ու Հարավային Օսիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրները, ավարտվեցին անհաջողությամբ: Սակայն, եթե Սաակաշվիլուն հաջողվի ռազմական ռեւանշի հասնել Օսիայում, ապա դա կարող է վարակիչ լինել առանց այն էլ ռազմամոլ Իլհամ Ալիեւի համար: Խնդիրն այն չէ, ունա՞կ է արդյոք Ադրբեջանը նոր պատերազմում հաղթելու Ղարաբաղին եւ Հայաստանին: Յուրաքանչյուր պատերազմ առաջին հերթին նշանակում է մարդկային անմեղ զոհեր ու տառապանքներ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221

Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841

Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353

Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Մեր կյանքից

ՍՈՒՐ ԳԻԾ

Հացի քաշի եւ այլ չափանիշների ստուգումներն անարդյունավետ էին

Կարեն Ճշմարիտյանի խոստումները` անկատար

Տարեսկզբին որակի տեսչությունը ավելի քան մեկ ամիս ստուգումներ էր իրականացնում հաց արտադրող եւ իրացնող ձեռնարկություններում: Նպատակն էր ի հայտ բերել հացի քաշին եւ մակնշմանը վերաբերող պահանջների խախտումները: Ստուգումները ուղեկցվում էին քարոզչությամբ, որին անձամբ մասնակցում էր առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը (որակի տեսչությունը ընդգրկված է նախարարության կառուցվածքում): Նախարարը հավաստիացնում էր, որ հաց արտադրողները եւ իրացնողները պարտավոր են նշել արտադրվող հացի քաշը, պատրաստման եւ պահպանման ժամկետը, մակնշման այլ պահանջներն այնպես, որ տեսանելի լինի սպառողներին:

Ինչպես արդեն նշեցինք, ստուգումներն անցկացվեցին տարեսկզբին (փետրվար-մարտ ամիսներին): Այդ ընթացքում, համաձայն նախարարության տվյալների, որակի տեսչությունը ստուգումներ է իրականացրել 103 հաց արտադրող ձեռնարկություններում եւ 236 առեւտրի օբյեկտներում: Հաց արտադրող 27 ձեռնարկություններում եւ 211 առեւտրի օբյեկտներում հայտնաբերվել են փաթեթավորված եւ չփաթեթավորված հացերի մակնշմանը ներկայացվող նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների խախտումներ: Դարձյալ ըստ նախարարության, խախտումներ թույլ տվածների նկատմամբ կիրառվել են տուգանքներ 5 մլն 200 հազար դրամի չափով: Սրանք պաշտոնական տվյալներն են վերոնշյալ ստուգումների մասին: Սակայն սպառողներին հետաքրքրում են ոչ թե ինչ-ինչ թվային տվյալներ, այլ իրական արդյունքներ: Այսինքն, այն արդյունքները, որոնք խոստանում էր նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը եւ որոնք առ այսօր, չնայած ստուգումներին, իրականություն չեն դարձել: Նախարարը երբ փորձի իրեն նեղություն տալ եւ անձամբ այցելել որեւէ հացի խանութ, ապա կտեսնի, որ հացերից շատերի վերաբերյալ տվյալներ չկան, իսկ քաշն էլ հաստատապես ավելի ցածր է, քան պետք է լիներ: Սակայն մեր նախարարներին վայել չէ հավասարվել հասարակ մահկանացուներին:

Մինչդեռ որակի տեսչության պետի տեղակալ Գեւորգ Գյոզալյանը, համաձայն մեր պաշտոնյաների համար սովորական դարձած` ամեն ինչում ժողովրդին մեղադրելու սովորույթանը, օրերս Արմենպրեսի թղթակցին հայտնել է, որ սպառողների բողոքները, թե` հացի քաշը չի համապատասխանում ընդունված չափանիշներին, անհիմն են: Միաժամանակ նշվել է, որ սեպտեմբերին նոր ուսումնասիրություններ պետք է իրականացվեն կատարված ստուգումների արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով:

Այս առնչությամբ նախ հարկ ենք համարում փաստել, որ որակի տեսչության պետի տեղակալի ասածն ուղղակիորեն հակասում է Կարեն Ճշմարիտյանի մի քանի անգամ արած հայտարարություններին, որ վաճառվող հացի քաշն իրականում շատ հաճախ չի համապատասխանում արտադրողների ներկայացրած քաշին, ինչն էլ, ի վերջո, ստուգումների համար առիթ է դարձել: Մյուս կողմից զարմանալի չէ որակի տեսչության նման մոտեցումը: Դրանով փորձ է արվում ծածկել սեփական անգործությունը կամ անարդյունավետ աշխատանքը: Որակի տեսչությունը պարտավոր է մշտապես հետեւել քաշի եւ մակնշման պահանջների պահպանմանը, այլ ոչ թե դա կատարի միայն սպառողների բողոքների դեպքում, այն էլ հետագայում վերջիններիս սխալ հանելու նպատակով: Իսկ ստուգումների դեպքում նույն սպառողները պետք է տեսնեին փոփոխությունները, որոնք, ինչպես նշեցինք, պարզապես բացակայում են: Դա հիմք է տալիս ենթադրելու, որ սեպտեմբերին կայանալիք նոր ստուգումներից, համենայն դեպս, մենք` սպառողներս, չպետք է լուրջ ակնկալիքներ ունենանք: Այլ բան է, որ նախարարության, որակի տեսչության ղեկավարների եւ տեսուչների համար ստուգումները գուցե իսկապե՞ս դրական հետեւանքներ են ունենում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՔԱՐԵՐ

Երեւանի երթուղային վարորդներին

Մի՞թե ամենատարրական քաղաքավարության, էթիկայի նորմերը պահպանել-կիրառելու համար դրանք օրենքով ամրակայել է անհրաժեշտ: Իբր օրինաց երկիր ենք կառուցում: Հիմա էլ պետք է գլուխներս կորցնենք օրինապաշտությունից: Երեւույթ, որ բնորոշ է ամենաօրինապահ երկրներին: Մեր օրենսդիր բարձրագույն մարմինն օրինաստեղծ նախագծերի վրա է աշխատում` թղթին հանձնելով եւ իբր մեզ հարմարեցնելով վաղուց արդեն մշակված օրենքներ:

Մինչդեռ քաղաքակիրթ մարդկությունը բարոյականության ներքին օրինաչափությամբ վաղուց կարգավորում է գոնե կենցաղավարության ու քաղաքավարության շատ ու շատ հարցեր: Հասարակության դաստիարակության պակասից է նաեւ, որ մեր քաղաքը նման քաոսային վիճակի մեջ է հայտնվել: Սին մեծամտությունից ու եսամոլությունից տառապողների, ներքին դատարկություն-տգիտությունը սեթեւեթանքի շղարշի մեջ քողարկողների, էժան, ցածր ու հասարակ մղումներն արժեքավորողների, հասարակական կարծիքի վրա թքած ունեցողների եւ առհասարակ ընդունված արժեքների չափանիշներն արհամարհողների բազմությունը դժվար թե հարգի վերոհիշյալ կանոնները: Ու պատահական էլ չէ սրճարաններում, գետնանցուղիներում, խանութներում, վերնիսաժ-տոնավաճառներում հնչող անճաշակ, խառնիխուռն, բարձր, շատ բարձր երաժշտությունը, մարդկանց գրեթե գոռալով խոսելը, փողոցային անկանոն անցումները, պատահական կանգառները, փողոցներում թքելը, այգիներում, հասարակական վայրերում ձեռքին եղած աղբը շպրտելը, ամեն տեղ ծխելը եւ այլն, եւ այլն: Այս ամենը այնպես է, որը նույնպես նպաստում է հայաստանյան անառողջ հասարակական մթնոլորտի գորշ գույների խտացմանը:

Ընդհանուր այս ֆոնի վրա անդրադառնանք երթուղային տաքսիների վարորդների ընդունված մի քանի սովորություններին, շատ բարձր, երկարատեւ ձայնային ազդանշաններին, մեքենայում միացված երաժշտությանը, մեքենայի մեջ ծխելուն: Այս վերջինը հատկապես ամառվա այս շոգին, երթուղային տաքսիների քրտնաբոր գարշ մթնոլորտում, անտանելի է դառնում, հատկապես երբ համեմվում է արեւելյան մեղրածոր

«դատապարտված» երգերով: Ինչ է, նման հարցերը եւս պետք է ԱԺ-ն օրենքներո՞վ կարգավորի: Դժվար թե փոխադրավարձի թանկացումով «բարելավվի» այս վիճակը: Ավելի թանկ վճարելու դեպքում կարո՞ղ է արդյոք ուղեւորը որոշ իրավունքներ ունենալ, ասենք, պահանջել երաժշտությունը դադարեցնել, չծխել, առավել եւս չուզել մեկ նստարանի վրա երեք հոգով նստել: Հիմա սահմանված վճարով ստիպված ես կուլ տալ շատ հաճախ անմաքուր մեքենայից արտանետվող հոտը, հոգնած վարորդի ծխախոտի ծուխը, որովհետեւ միջամտելու պարագայում այնպիսի հանդիմանանքի ես արժանանում, որ... Եվ մանավանդ երբ ծուռումուռ շարժումներ չես անում կողքինդ տեղավորելու եւս մեկին, լարվածության այնպիսի մթնոլորտ է ստեղծվում շուրջդ, թե իբր հեչ մարդ չես (չար ես, անհոգի ես, անտարբեր ես եւ այլն: Կապ չունի` հոգնած ես, հիվանդ ես կամ պարզապես վճարել ես, մարդավարի ուզում ես նստել, ոչ թե գլխիդ ու ծնկներիդ հավելյալ բեռ վերցնել): Իսկ դրանից ամենաշատը վրդովվում են վարորդները` դիմելով կոպիտ արտահայտությունների, որովհետեւ ամեն նման դեպքից պակասում է 100 դրամների քանակը, գուցե դրանից էլ ծխախոտ ծխախոտի հետեւից են վառո՞ւմ:

Կարծում ենք, որ վարորդների վարվեցողության եւ պահվածքի այսօրինակ հարցերը պետք է կարգավորվեն քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության ներքին կանոնադրությամբ եւ հրամանագրերով:

Մ. Բ.

Երիտասարդությունը սահմաններ չի ճանաչում

Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը (ՀՍՋ) ավելի քան 40 տարվա պատմություն ունի: 1919 թ.-ից շտաբը կազմակերպում է հայ եւ արտասահմանցի կամավորականների գործունեությունը Հայաստանում գործող աշխատանքի միջազգային ճամբարներում: Ներկայումս ՀՍՋ-ն իրականացնում է կամավորականների փոխանակում 40 միջազգային կազմակերպությունների հետ: Այս տարի Հայաստանում գործում են 7 միջազգային աշխատանքի ճամբարներ, որտեղ իրականացվում են բարեկարգման, կրթամշակութային, էկոլոգիական, հնագիտական եւ այլ աշխատանքներ: Ճամբարները տեղակայված են Երեւանում, Սպիտակում եւ Գառնիում: Դրանցից շատերն ավանդական են դարձել, այդ թվում նաեւ Գառնու ճամբարը, որն արդեն 4 տարի հյուրընկալում է աշխարհի ամենատարբեր ծայրերից ժամանած երիտասարդ կամավորների:

Այս տարի հուլիսի 21-ից մինչեւ օգոստոսի 6-ը Եվրոպայից եկած 14 երիտասարդներ 5 հայ կամավորների հետ հնագիտական պեղումներ էին կատարում Գառնու տաճարի շրջակայքում: Կամավորականները բնակվում են Գառնու հիվանդանոցի շենքում, որտեղ առողջապահության նախարարության կողմից հատկացվել է մեկ հարկաբաժին: Նրանք աշխատում են վաղ առավոտից մինչեւ կեսօր, իսկ մնացած ժամանակը նվիրում են ակտիվ հանգստին` հետաքրքրական զրույցներ, ինտելեկտուալ խաղեր, քննարկումներ զանազան թեմաների շուրջ: Հանգստյան օրերին կազմակերպվում են էքսկուրսիաներ դեպի Հայաստանի տեսարժան վայրեր: Երիտասարդներն արդեն եղել են Երեւանում եւ Գեղարդում, նախատեսվում են էքսկուրսիաներ դեպի Էջմիածին, Սեւանա լիճ, Դիլիջան եւ այլն:

Եվրոպացիներին հետաքրքրում է հայ մշակույթը, պատմությունն ու լեզուն, քանի որ նրանցից շատերը մինչեւ Հայաստան գալը մեր երկրի մասին գրեթե ոչինչ չգիտեին: Երկար ամառային երեկոներին հայ կամավորները մեծ ոգեւորությամբ եւ նվիրումով օտարերկրացիներին սովորեցնում են հայ գիրը, ներկայացնում պատմության հիշարժան դրվագները, խոսում հայ մեծերի կյանքի եւ գործունեության մասին:

Փոլը, Կատալոնիայից, առաջին անգամ է Հայաստանում, բայց քանի որ ուսումնասիրում է քաղաքագիտություն, ծանոթ է ղարաբաղյան հիմնահարցին եւ գտնում է, որ այս խնդրի լուծման միակ ճանապարհը փոխզիջումներն են: Այնուհանդերձ նա կարծում է, որ Ղարաբաղը Հայաստանի անքակտելի մասն է կազմում: Փոլը 5-րդ օրն արդեն հարուստ տպավորություններ ուներ, եւ Հայաստանը բնութագրում էր իբրեւ բարձրաբերձ լեռների եւ ազատատենչ ու հյուրասեր մարդկանց երկիր:

Հայաստանի մասին գիտեր նաեւ Լիլին, որը եկել է Բելգիայից: Լիլին զբաղվում է հնագույն լեզուների ուսումնասիրությամբ, մասնավորապես լատիներենի, հին հունարենի եւ գրաբարի: «Հայաստան այցելության մասին վաղուց եմ երազում: Իմ նպատակն է բացահայտել Հայաստանը, ճանաչել հայ մարդուն եւ կատարելագործել իմ հայերենը»: Լիլիի մեծագույն ցանկությունն էր այցելել Մատենադարան, տեսնել հայ դպրության ոսկետառ գոհարները:

Երիտասարդներից եւ ոչ մեկը մասնագիտությամբ հնագետ չէ, սակայն նրանք գտնում են, որ հնագիտական պեղումները չափազանց հետաքրքրական ու գրավիչ են, եւ վստահ են, որ իրենց պեղումներն արդյունավետ կլինեն, քանի որ գիտեն, որ նախորդ տարիներին այս տարածքում գտնվել են Սասանյան մետաղադրամներ, գինու կարասներ եւ հայտնաբերվել են թոնիրներ: Ճամբարի գիտական ղեկավարներն են գիտությունների թեկնածուներ Ամինա Կանեցյանը եւ Ժորես Խաչատրյանը: Նրանք մեզ տեղեկացրին, որ տվյալ տարածքում միջնադարում (12-14-րդ դդ.) բնակվել են ոչ այնքան հարուստ հայ ընտանիքներ, եւ այժմ կամավորականները պեղում են բնակավայրի տնտեսական մասը: Տիկին Կանեցյանն ասում է, որ եվրոպացիներն աչքի են ընկնում իրենց ֆիզիկական լավ պատրաստվածությամբ եւ արտասովոր ջանասիրությամբ: Նրանք աշխատանքին նվիրվում են ամբողջ ոգով եւ խանդավառությամբ:

Կամավորները գոհ էին իրենց աշխատանքից եւ անկեղծ ու անմիջական շփումից: Սակայն կա մի հանգամանք, որ մթագնում է համընդհանուր ոգեւորությունը. դա հիվանդանոցում առկա վատթար պայմաններն են: Եվրոպացիներին անակնկալի էր բերել այն փաստը, որ սանհանգույցն աղետալի վիճակում է, առկա են ջրի հետ կապված խնդիրներ: Այս ամենի պատասխանատուն հիվանդանոցի տնօրինությունն է, սակայն, ինչպես մեզ հայտնեց գլխավոր բժիշկ Գրիգոր Գրիգորյանը, շենքը շահագործման է հանձնվել 1989 թ.-ից եւ այդ օրվանից ի վեր ֆինանսավորման բացակայության պատճառով չի վերանորոգվել: Ողջ հիվանդանոցում առկա են գրեթե նույն խնդիրները, եւ պրն Գրիգորյանը ցավով նշեց, որ իր հնարավորությունները չեն ներում պատշաճ ընդունելություն կազմակերպելու օտարերկրյա հյուրերի համար: Չնայած այս ամենին, ճամբարում տիրում էր մի յուրահատուկ համերաշխության եւ ջերմության մթնոլորտ, որտեղ միավորվում են երկու տարբեր աշխարհներ ու տարբեր մշակույթներ: Այս ամենը վկայում է, որ երիտասարդությունը սահմաններ չի ճանաչում, եւ նրանք են դնում ժողովուրդների ու մշակույթների բարեկամության հիմքերը:

ԱՆԻ ՉԻՏԵՄՅԱՆ,
ՍՈՆԱ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ,
Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվան պետ. լեզվաբանական համալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետ

Շրջակա միջավայր

Անտառների փրկությունը նվազ կարեւոր չէ Սեւանի հիմնախնդրից

Դրանք հարստության ոսկե եղջյուր են դարձել նորահարուստների համար

Հայաստանի անտառային տարածքներում 1990-ական թթ. առ այսօր որեւէ հաշվառում ու գույքագրում չի կատարվել: Ըստ 1993 թ. կատարված հաշվարկների եղել է 334 հզ. հա անտառային կանաչ ծածկույթ, այսինքն՝ հանրապետության ողջ տարածքի 11,2 տոկոսը: Թեեւ անտառային ապօրինի հատումները չեն դադարել, պետական վիճակագրությունը անտառային տարածքների վերաբերյալ շարունակում է ներկայացնել նույն թիվը՝ 11,2 տոկոս: ՄԱԿ-ի փորձագետները այդ ցուցանիշի ուղիղ կեսն են նշում՝ 4-5 տոկոս: Այս պահին թե՛ տեխնիկական, թե՛ ֆինանսական, թե՛ մասնագիտական կադրերի բացակայության պատճառով գույքագրումն անհնարին է դարձել:

Օգտվելով պետական անշրջահայաց վերաբերմունքից՝ համայնքները եւ անտառին առնչվող պետական ու մասնավոր կառույցները շարունակում են անպատիժ ոչնչացնել անտառները: Ավելին, եթե պետական քաղաքականությունը, հասարակական ուշադրությունը անընդմեջ դեղատոմսեր է առաջարկում բնապահպանական մյուս կարեւոր հիմնախնդրի՝ Սեւանի փրկության համար, ապա անտառների վերաբերյալ նույնօրինակ վերաբերմունք առայժմ չկա: Դրամաշնորհային միջոցներով ժամանակ առ ժամանակ ուսումնասիրություններ կատարող հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարները միաբերան պնդում են, որ անտառների ոչնչացումն այսօր էլ անվերջ շարունակվում է: «Հայաստանի անտառներ» կազմակերպության նախագահ Նազելի Վարդանյանը, օրինակ, պնդում է, որ այսօր վառելափայտի հայթայթման «գործառույթից» անտառը վերածվել է մեծ ծավալների հասնող փայտամշակման ու արտահանումների ոսկե երակի: Մաքսատնից ստացված տվյալների համաձայն, մեր անտառանյութն այսօր ակտիվորեն արտահանվում է Ֆրանսիա, Իտալիա, Գերմանիա, Պակիստան, նույնիսկ Թուրքիա: Միայն անցած տարի արտահանվել է մոտ 80 հզ. խմ անտառանյութ: Միամտություն կլիներ ենթադրել, որ սանհատումներից առաջացած փայտանյութն է հասնում մաքսատուն: Հատվում է ամենաարժեքավոր, նույնիսկ հազվագյուտ բնափայտը, քանի որ սանհատումներից գոյացածը կահույք ու մանրահատակ պատրաստելու համար պիտանի չէ: Անխղճաբար կտրվում են նույնիսկ հնամյա կաղնիները, որոնց վերականգնումը հնարավոր չէ կանխատեսել անգամ առաջիկա հարյուրամյակի ընթացքում: Միայն անցած տարի, ըստ նույն տեղեկատվության, արտահանման ծավալները կազմել են 1000 խմ: Արտահանումներից զատ, հանրապետությունում գործում են նաեւ փայտանյութ մշակող ձեռնարկություններ, ինչպես հայ-իտալականը, հանրահայտ Գոլդեն Վուդը եւ այլն: Մյուս կողմից առկա է նաեւ այն իրողությունը, որ իբրեւ վառելափայտ հատված արժեքավոր անտառանյութը վաճառվում է իրական արժեքից տասնապատիկ էժան: Անտառի հաշվին հարստություն կուտակողներն օլիգարխներ են, մարդիկ, որ նստած են նաեւ պառլամենտում եւ կառավարությունում, եւ շատ դժվար է կռիվ տալ նրանց դեմ, ովքեր ի կոչման ու ի պաշտոնե պարտավոր են պայքարել հենց իրենց հեղինակած օրինախախտման դեմ: Արտառոցը նաեւ այն է, որ արգելքի փոխարեն արտահանողների համար արտոնյալ պայմաններ են ստեղծվել: Արտահանումների համար ավելացված արժեքի հարկ, նաեւ մաքսատուրքի վճարում չի նախատեսվում: Անկասկած, նման «հոգատարություն» պիտի դրսեւորվեր ներկրողի հանդեպ, որի պարագայում 2 տուրքի վճարումն էլ պարտադրվում է: Մեր օրենսդիրները գործել են հակառակ տրամաբանությամբ:

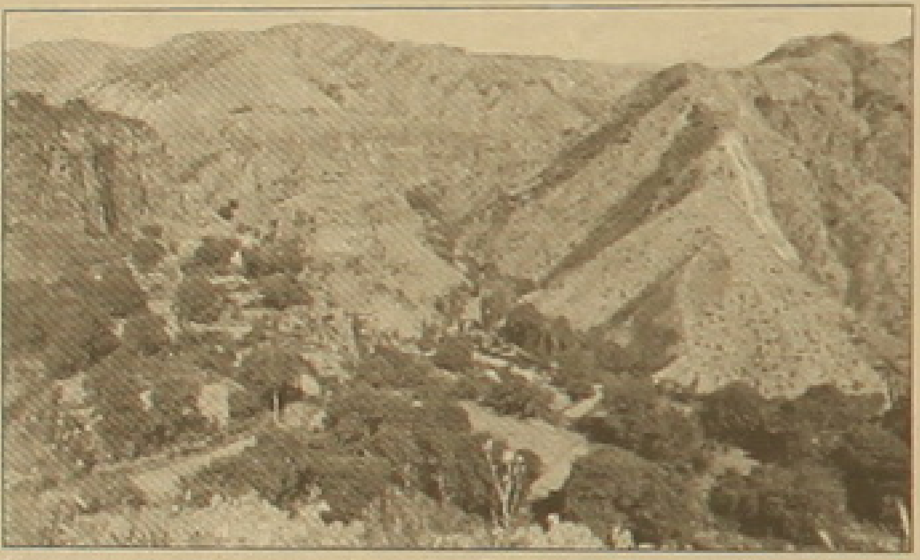

Ավելորդ չենք համարում կրկին հիշեցնել անտառների հողապաշտպան, ջրապաշտպան, կենսապաշտպան, կլիմայակարգավորիչ նշանակությունը կենդանիների, բույսերի ու մարդկանց համար: Անտառների հանդեպ հանցավոր վերաբերմունքի պտուղներն արդեն քաղում ենք. հողի էրոզիա, բերրի հողերի աղետալի կրճատում, սողանքների ակտիվացում, հազվագյուտ կենդանիների ու բույսերի անհետացում, քանի որ աստիճանաբար վերանում են բույսերի աճի ու կենդանիների բնակության վայրերը:

Ապօրինի հատումների մեծ ծավալի մասին խոստովանում են նույնիսկ անտառների խնդրով զբաղվող բնապահպանության ու գյուղատնտեսության նախարարությունները: Անցած տարվա հաշվարկներով, նախատեսված 70 հզ. հա սանիտարական թույլատրելի հատումների փոխարեն ապօրինի հատվել է 700 հզ. խմ հա անտառային զանգված: Իսկ անկախ փորձագիտական տվյալները ավելի մեծ թիվ են նշում՝ 1մլն խմ հա: Ընդ որում, տուժում է ոչ միայն բնությունը: Օրինախախտը կրկնակի վնասներ է պատճառում: Ապօրինի հատումներից ոչ մի լումա բյուջե չի մտնում:

Անտառային շատ տարածքներ անդառնալի կորուստներ են կրել: Այնտեղ, ուր համատարած հատումներ են կատարվել, բնական վերաճն ու վերականգնումն էլ անհնար է: Այստեղ արդեն անասունների հոտեր են արածում: Նորի այգիները դրա լավագույն ապացույցն են: Երբ վերջերս մեկնարկեց այս անտառայգու վերականգնման ծրագիրը, պարզվեց, որ շատ հատվածներ ընդհանրապես անհնար է վերակենդանացնել: Հողի էրոզիան տարածվել է հատկապես հեռուստաաշտարակի մերձակա տարածքներում: Նույն կարգի համատարած հատումներ են կատարվել նաեւ Կոտայքի մարզի անտառներում:

Անտառկառավարման բացակայության աղետալի ապացույցը դարձավ այս տարվա ապրիլի 5-ին անտառատարածքների զանգվածային ոչնչացումը Լոռու եւ Տավուշի մարզերում: Մի քանի ժամվա ընթացքում պտտահողմը հազարավոր ծառեր հողին հավասարեցրեց: Տապալված ծառերը 85 հզ. խմ փայտանյութի վերածվեցին Ջիլիզայի, Լալվարի, Արծվաբերդի, Նոյեմբերյանի ու Ստեփանավանի անտառտնտեսություններում: Նման քամիներ առաջներում էլ են եղել, սակայն ոչ այդպիսի հետեւանքներով: Վերջին 30 տարվա ընթացքում այդ ծավալի ավերածություն չէր արձանագրվել: Այդ ծառերի մոտ 25 տոկոսը նույնիսկ հնարավոր չեղավ տեղից հանել, քանի որ միջոց ու տեխնիկական հնարավորություններ ճարվեցին:

Մասնագետները կատարվածը բացատրում են անտառային ծածկույթի ներկա վիճակով: Շարունակական հատումներից անտառները նոսրացել են՝ տեղ-տեղ վերածվելով մացառուտների, եւ ավերիչ քամիները ծեր ու խախուտ ծառերի հետ հեշտությամբ ոչնչացրին նաեւ առողջ ու կենսունակ ծառերը: Ցավալին այն է, որ նման աղետի կրկնությունը չի բացառվում: Եվ կլիմայական անակնկալները, եւ թալանից բացի վերածված անտառը նոր կորուստների 100 տոկոսանոց հավանականություն են ստեղծում:

Պետական բյուջեից Հայանտառի ստացած գումարը 100 մլն դրամից չի անցել: 1995 թ. այդ թիվը կազմում էր 600 մլն դրամ: Եվ հենց միջոցների սղությունն էլ նպաստում է, որ անտառը ավար դառնա նաեւ ոչ մարդկային գործոնի՝ վնասատուների համար: Միջազգային դիտորդների գնահատմամբ, այս պահին հանրապետության անտառների 15-20 հզ. հա-ը վարակված է վնասատուներով: Դրանք շատ են հատկապես Կոտայքի ու Արագածոտնի մարզերում: Վնասատուների պատճառով Եղեգիսում 450 հա անտառներ ոչնչացան, մեծապես վնասվեցին նաեւ Բյուրականի անտառները:

Անտառների գազանային շահագործման ու չարաշահումների, շարունակաբար արձանագրվող կորուստների համար անտառքաղաքականության բացակայությունը պարարտ հող է: 1994 թ. ընդունված անտառային օրենսգիրքը որեւէ էական փոփոխությունների չի ենթարկվել: Ավելին, դրա գործողությանը խոչընդոտող հանգամանքները շատացել են: Օրենսգրքի ընդունումից հետո նախատեսված 40 ենթաօրենսդրական ակտերից հետագա ժամանակաշրջանում մշակվեց ու ընդունվեց ընդամենը 2-3 ակտ: Օրենսգրքի դրույթները հակասության մեջ են նաեւ բնապահպանական այլ օրենքներում կատարված փոփոխությունների հետ, որի պատճառով դրանց կիրառումը գործնականում խիստ դժվարացել կամ անհնար է դարձել: Սակայն նույնիսկ այդ կիսակատար օրենսդրությունը արգելում է արտադրական նպատակներով արդյունաբերական հատումները եւ խնամքի ու սանհատումներից զատ այլ բան չի արտոնում: Ըստ խորհրդային տարիներին գործող օրենքի, բնափայտի հատումների ծավալն ու տեղամասերը որոշվում էին յուրաքանչյուր հատվածում առանձին-առանձին, ըստ տվյալ տարածքի ծառերի տարեկան միջին աճի ցուցանիշների ու առանձնահատկությունների: Այդ տվյալներն ամեն տարի թարմացվում էին: Արտադրական նշանակության հատվածների տարբերակում այսօր գոյություն չունի, եւ անտառահատումների հորձանքի մեջ ակտիվորեն ներառվել են նաեւ զուտ կենսապաշտպան նշանակության անտառային զանգվածները:

Պետական պաշտոնյաները անընդհատ խոսում են անտառային նոր տարածքներ հիմնելու, անտառների վերականգնման ու անտառային ցանքի մասին: Բայց եթե նույնիսկ տնկարանային ու սերմնարանային տնտեսություններ չկան, եթե մեքենա-տրակտորային պարկում որեւէ ներդրում չի եղել, եթե կադրային ապահովվածությունը կազմում է ընդամենը 4 տոկոս (այն էլ 60-70 տարեկան մարդիկ), եթե հայտնի չէ նույնիսկ, թե այս պահին ինչ է կատարվում անտառներում, դժվար է որեւէ լավատեսական կանխատեսում անել անտառների ճակատագրի վերաբերյալ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մեր հրապարակումից հետո

«Ազգ»-ի հուլիսի 31-ի համարում տպագրված «Գողություն «Արմավիա» ավիաընկերության սպասարկած ինքնաթիռում» հոդվածից հետո խմբագրությունը օգոստոսի 3-ին ընկերության մամլո ծառայությունից պատասխան հերքում նամակ ստացավ: Արձակուրդում լինելու պատճառով խմբագրությունը հնարավորություն չունեցավ տպագրելու այն: Տնտեսվարողն իր հերքում-պատասխանը հրապարակեց «Իրավունք» թերթի օգոստոսի 6-12-ի համարում: Հիշեցնենք, որ խոսքը վերաբերում էր ամերիկյան Նորթվեստ ավիաընկերության ինքնաթիռով Բոստոնից Ամստերդամ եւ այնտեղից Արմավիայի ինքնաթիռով Երեւան եկած ԱՄՆ քաղաքացի Գայանե Հակոբյանի ճամպրուկից կատարված գողությանը: Փոքր ինչ ուշացումով, այնուամենայնիվ, անդրադառնում ենք ընկերության մեկնաբանություններին:

Վերանալով կոնկրետ փաստից, պատասխան նամակով ընկերությունը հոդվածագրին մեղադրում է անգիտության մեջ, թե ինքնաթիռում նման բան չէր կարող տեղի ունենալ:

Հենց վերնագրում մասնանշելով «Արմավիայի» սպասարկած ինքնաթիռը, նկատի է առնվել ուղեւորին սպասարկող ծառայությունն ընդհանրապես, տվյալ չվերթը, որ պարտավոր է ապահովել նման տհաճ անակնկալներից զերծ ժամանում՝ իրերով հանդերձ: Հայոց լեզվի բառագիտական առանձնահատկություններին տեղյակ լինելու հանգամանքը գուցե թե բացառեր գլխավորապես նման «մեղադրանքի» վրա ծանրանալու իրողությունը: Հարկադրված ենք մի փոքրիկ բացատրություն մեջբերել. երբ ասում ենք՝ քաղաքը քնած է, ամենեւին էլ նկատի չունենք քաղաքն իր նյութական կառուցվածքով, այլ մարդիկ, ովքեր բնակվում են այնտեղ: Տվյալ դեպքում ընդամենը ի մասնավորի արտահայտվել է ընդհանրական իմաստ: Սա, իմիջիայլոց:

Ինչ վերաբերում է լրագրողի կողմից առանց փաստը ստուգելու հրապարակում տպագրելու հանգամանքին, ապա նման յուրահատուկ փաստ ստուգելը, կարծում ենք, լրագրողի հնարավորության սահմաններում չէ: Տվյալ դեպքում նա ընդամենը եղելությունը հասարակությանը ներկայացնելու եւ ահազանգելու միջնորդ է դարձել, իսկ կենդանի փաստը տվյալ չվերթի սպասարկումից օգտված մարդն է ու նրա վրդովմունքը: Սա այն յուրահատուկ դեպքերից է, երբ կատարվածի իսկությունը հավաստելը խիստ բարդ է նույնիսկ տուժածի համար: Ներկայացնենք կարճատեւ արձակուրդը ծննդավայրում անցկացնելու նպատակով Երեւան եկած ուղեւորի բացատրությունը. «Ես Երեւան թռել եմ հուլիսի 22-ին՝ Բոստոն-Ամստերդամ-Երեւան ուղերթով: Ամստերդամ հասել ենք առավոտյան ժամը 7-ին, սպասել ենք մինչեւ ժամը 1:30: Հետո եկան «Արմավիայի» աշխատակիցները, որոնք էլ մեզ ուղեկցեցին օդանավակայանի շենքից բավական հեռու գտնվող ինքնաթիռը: Երեւանում ուղեբեռս ստացել եմ դեպուտատական բաժանմունքում: Կողպված ճամպրուկից իրերի անհետանալը հայտնաբերել եմ տանը:

Հանգամանքների բերումով Ամերիկայի նահանգներում շատ եմ ճանապարհորդում, ճամպրուկս նույնիսկ չեմ էլ կողպում, ոչ մի բան չի կորչում: Այս պարագայում կողպվորեցի: Ինչպե՞ս եղավ, որ Հայաստան գալիս նման դեպք եղավ»:

Գայանե Հակոբյանը մինչեւ սեպտեմբերի 22-ը դեռ Երեւանում է, եւ ցանկության դեպքում լրացուցիչ մանրամասների ակնկալիքով ընկերությունը կարող է դիմել նրան: Ասենք, որ հոդվածի հրապարակումից հետո նա 2 անգամ եղել է «Արմավիա» ընկերության գրասենյակում, սակայն չի հաջողվել հանդիպել իրավասու որեւէ պաշտոնյայի: Արձակուրդի օրերին քաշքշուկների մեջ չընկնելու մտավախությունը պատճառ է դարձել, որ ի սկզբանե նա դիմի թերթի օգնությանը: Ցավոք, մեզանում նույնիսկ սպասարկման ներքին օղակում ուղեւորի խնդրանքին կամ բողոքին ընդառաջելու (առավել եւս օգոստոսի շոգերին), նրան բազմիցս գնալ-գալու, իրավասուներին փնտրելու հոգեմաշ հարկադրանքից ազատելու ավանդույթ չկա:

Ավիաընկերության՝ խմբագրությանն ուղղված հերքում-նամակում ընդգծվում է այն հանգամանքը, թե անմիջապես «Արմավիան» պատասխանատու չէ կատարվածի համար, քանի որ, համաձայն Վարշավյան կոնվենցիայի, նման դեպքերում «սահմանազատվում է այն պատասխանատվությունը, որ կրում են ավիաընկերությունները եւ վերգետնյա սպասարկման ծառայությունները»: Գոնե ինքնաթիռի տոմսի վրա, թե ընկերությունը ուղեբեռի կորստի համար պատասխանատվություն չի կրում, որեւէ ծանուցում չկա, իսկ սովորական ուղեւորը պարտավոր չէ քաջատեղյակ լինել կոնվենցիայի դրույթներին: Անկասկած, օդային ուղեւորափոխադրում իրականացնող ընկերությունների միջեւ պայմանագրային կետեր կան նաեւ նմանօրինակ դեպքերի վերաբերյալ, եւ կորստի պատասխանատվությունը այս կամ այն չափով վերաբերում է բոլորին: Սակայն ամենեւին ուղեւորի խնդիրը չէ պարզել, նույնիսկ տեղյակ լինել այդ պայմանավորվածություններին: Ավիաընկերության պատասխանատվությունն է ուղեւորին եւ ուղեբեռը ապահով հասցնել տվյալ օդակայանից մեկ այլ օդակայան: Ասենք, որ Գ. Հակոբյանը ԱՄՆ հասնելուց հետո մտադիր է բողոք ներկայացնել նաեւ Նորթ-վեստի ծառայությանը:

«ԱԶԳ»

Արտերկիր

Թվում է, թե միջազգային հանրությունը չի գիտակցում հայերի եւ ադրբեջանցիների (թուրքերի հովանավորությամբ) միջեւ գոյություն ունեցող անվստահության խորությունը։ Միջնորդ կողմերը միամտաբար հավատում են, որ հայերի պարտադրված տարածքային զիջումների գնալով, կարելի է լուծել խնդիրը եւ խաղաղություն հաստատել երկու հարեւան երկրների միջեւ։ Անցյալ շաբաթ ադրբեջանցի գնդապետ

արել իրենց հարեւաններին, որ իրավունք չունեն ապրելու այս տարածաշրջանում։ Այսօրվա Հայաստանը ձեւավորվել է ադրբեջանական պատմական տարածքների վրա։ Կարծում եմ, հաջորդ 25-30 տարիներին այդ հողերը դարձյալ կանցնեն Ադրբեջանի հսկողության տակ»։ Մելիքովը հոխորտացել է, որ Ադրբեջանն այժմ շատ ավելի ուժեղ է ռազմական առումով, քան 10 տարի առաջ։ Նա Ադրբեջանի կառավարությանը կոչ է արել պատերազմ

այդ ռազմատենչ սպառնալիքի առնչությամբ։ Ամերիկայի Հայ դատի ազգային կոմիտեն անմիջապես արձագանքել է՝ Սպիտակ տան եւ Կոնգրեսի յուրաքանչյուր անդամին օրինակներ ուղարկելով գնդապետ Մելիքովի հայտարարությունից, խնդրելով «հրապարակայնորեն հակադարձել Ադրբեջանի կառավարության բացահայտ ատելությամբ լեցուն սպառնալիքներին, որոնք ապակայունացնող բնույթ ունեն»։

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Ադրբեջանական սպառնալիք Հայաստանի գոյությանը

Ռամիզ Մելիքովը չարագուշակ մի հայտարարություն արեց՝ պնդելով, որ հայկական կողմի ցանկացած զիջում էլ ավելի է գրգռելու ադրբեջանցիների ախորժակը, ստիպելով նրանց կանգ չառնել մինչեւ Հայաստանի ամբողջական գրավումը։ Նրա խոսքերը պետք է ահազանգ դառնան եւ ԵԱՀԿ-ի միջնորդներին համոզեն, որ ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման փոխարեն Ադրբեջանն իրականում ծրագրում է ընդարձակել պատերազմը։ Ի վերջո, ինչպե՞ս կարող են միջնորդները հակամարտությունը լուծելու կամ սահմանափակելու հույս փայփայել, երբ բարձրաստիճան ադրբեջանցի մի զինվորական հոխորտում է, որ Ադրբեջանը ծրագրում է գրավել Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքը։ Ըստ Բաքվի «Զերկալոյի», գնդապետ Մելիքովն ասել է. «Մոտակա 25-30 տարիներին Հարավային Կովկասում Հայաստան անունով պետություն չի լինելու։ Այդ մարդիկ այնքան վատ բաներ են հայտարարել Հայաստանի դեմ՝ Ղարաբաղը «ազատագրելու» համար։

Վերջին ամիսներին նախագահ Իլհամ Ալիեւն ու ադրբեջանցի այլ պաշտոնյաներ քանիցս սպառնացել են վերսկսելու ռազմական գործողությունները։ Հայկական պաշտոնական շրջանակներն արհամարհել են այդ սպառնալիքները՝ հավաստելով, որ Ադրբեջանը դեռ ի վիճակի չէ ռազմական առումով մրցելու Հայաստանի հետ։ Ավելին, հայերի կարծիքով, եթե Ադրբեջանն իրոք նման կարողություն ունենար, անհապաղ կհարձակվեր առանց նախազգուշացման։ Այնուամենայնիվ, եթե Ադրբեջանը երբեւէ փորձի նման խելահեղ քայլ անել, նա ավելի շատ տարածք կկորցնի, քան անցյալ անգամ, չխոսելով արդեն բազմամիլիարդանոց նավթարդյունաբերության հնարավոր քայքայման կամ ամբողջական խորտակման մասին։

Զարմանալի է, որ հայկական կառավարությունը պատասխան հայտարարությամբ հանդես չի եկել

Հուսով եմ, որ Հայաստանի կառավարությունն ավելի լուրջ կվերաբերվի ադրբեջանցի պաշտոնյաների սպառնալիքներին եւ կպահանջի Ադրբեջանի կառավարությունից հետ վերցնել նման ռազմատենչ հայտարարություններն ու նկատողություն հայտարարել գնդապետ Մելիքովին։ Իսկ մինչ այդ Հայաստանը պետք է չմասնակցի որեւէ բանակցությունների։ Ինչպե՞ս կարելի է խաղաղության մասին բանակցել, երբ կողմերից մեկը սպառնում է մյուսի գոյությանը։

Ադրբեջանն ի վիճակի չէ սպառնալիքներ տեղալու կամ պայմաններ թելադրելու Հայաստանին։ Ղարաբաղը դե ֆակտո վաստակել է իր անկախությունը, եւ մինչեւ Ադրբեջանը չմերժի Մելիքովի անընդունելի հայտարարությունը, Հայաստանի պաշտոնական ներկայացուցիչները որեւէ պատճառ չունեն հանդիպելու եւ որեւէ հարց քննարկելու իրենց ադրբեջանցի գործընկերների հետ։

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Մեկ բարել նավթի գինը մոտ 50 դոլար է

Բայց տարեվերջին սպասվում է էժանացում

Իրաքում շիա ծայրահեղականների ապստամբական ելույթները եւ շարունակվող բախումները ստեղծել են անկայունության եւ անվստահության մթնոլորտ, որի պայմաններում նավթի համաշխարհային գները նորանոր ռեկորդներ են սահմանում։ Այսպես, եթե չորեքշաբթի օրը Նյու Յորքի ապրանքահումքային բորսայում մեկ բարել նավթը վաճառվել էր 47 դոլարով, ապա ուրբաթ օրը Սինգապուրի բորսայում մեկ բարելի գինը հասավ 49,85 դոլարի։ Նյու Յորքում երեկ նույն ծավալի նավթը վաճառվում էր 48,75 դոլարով, որն աննախադեպ բարձր ցուցանիշ է նյույորքյան բորսայի պատմության մեջ։

Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, «Բրենտ» մակնիշի նավթի վաճառքի հոկտեմբերյան պայմանագրերում մեկ բարելի գինը սահմանված է 44,33 դոլար. դա պայմանագրային ներկա գներից 3 տոկոսով բարձր է։

Իրաքի ապստամբները վերջերս հաճախ են նավթամուղներ պայթեցնում։ Ներկայումս իրաքյան նավթն արտահանվում է միայն մեկ խողովակաշարով, որով օրական հոսում է ընդամենը 1 մլն բարել հեղուկ վառելիք։ Մինչդեռ ապրիլին արտահանվում էր օրական 1,8 մլն բարել նավթ։ Ամեն պայթեցումից հետո շաբաթներ են պահանջվում վնասված խողովակաշարը վերականգնելու համար։

Ներկայումս նավթի համաշխարհային գների վրա ազդում են նաեւ ռուսաստանյան «Յուկոս» նավթային ընկերության գործը եւ ԱՄՆ-ում նավթի պաշարների կրճատումը։ Անցյալ շաբաթ որոշակի գործոն էր դարձել նաեւ Վենեսուելայի քաղաքական անկայունությունը, որը կիրակի օրն ավարտվեց հանրաքվեում նախագահ Ուգո Չավեսի տարած հաղթանակի շնորհիվ։

Տնտեսագետները կանխատեսում են, որ մինչեւ տարեվերջ նավթի գներն իջնելու են։ Բլումբերգ գործակալության անցկացրած հարցումները ցույց են տալիս, որ 3-րդ եռամսյակում Նյու Յորքի բորսայում մեկ բարել նավթը վաճառվելու է 35 դոլարով, 4-րդ եռամսյակում՝ 34-ով։ Եկող տարի մեկ բարելի գինը կիջնի 30-ի։

Նույնպիսի կանխատեսում են անում Սաուդյան Արաբիայի իշխանությունները։ Գահաժառանգ իշխան Աբդուլլան խոստացել է ամեն ինչ անել մեկ բարելի գինը 30 դոլարի իջեցնելու նպատակով։ Ներկայումս երկրում նավթահանույթի օրական ծավալը կազմում է 9,3 մլն բարել։ Ենթադրվում է մոտ ապագայում այն հասցնել 10 մլն բարելի։

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վտանգի դեպքում Իրանն առաջինը կհարվածի ԱՄՆ-ին

Իրանի պաշտպանության նախարար Ալի Շամխանին հայտարարել է, որ եթե ԱՄՆ-ը փորձի ոչնչացնել իրանական միջուկային օբյեկտները, ապա կառավարությունն իրեն իրավունք կվերապահի կանխիչ հարված հասցնել ԱՄՆ-ին։ Այդ մասին հաղորդում է «Ալ Ջազիրա» արաբական հեռուստաալիքը։ «Մենք ձեռքներս ծալած չենք սպասի, մինչեւ թշնամին հարձակվի մեզ վրա։ Իրանում զորապետներից շատերը կարծում են, որ ամերիկացիների նախընտրած կանխիչ հարվածները նրանց մենաշնորհը չեն», հայտարարել է հարցազրույցում։

Ալի Շամխանին ընդգծել է, որ Իրանը տարածվում է Աֆղանստանից մինչեւ Պարսից ծոց։ «Մենք ներկա ենք Պարսից ծոցում եւ կարող ենք հայտնվել Իրաքում», սպառնացել է նա։

Ընդամենը մի քանի օր առաջ Իսլամական հեղափոխության պահապանների կորպուսի քաղբյուրոյի ղեկավար Յադոլլա Ջավանին հայտարարել էր, որ եթե ամերիկացիները հարձակվեն Իրանի վրա, ապա վերջիններիս զինված ուժերը կհրթիռակոծեն Իսրայելի տարածքի որոշ օբյեկտներ։ «Սիոնիստական ողջ տարածքը, այդ թվում միջուկային օբյեկտները եւ ատոմային զինանոցը, ներկայումս իրանական նորագույն հրթիռների նշանառության տակ են։ Այնպես որ, ոչ սիոնիստական վարչակարգը, ոչ էլ Ամերիկան չեն կարող իրագործել իրենց սպառնալիքները», ասել էր Ջավանին։

Ջավանիի հայտարարությունից մեկ շաբաթ առաջ Իրանում հաջողությամբ փորձարկվել էր միջին հեռահարության «Շահաբ-3» հրթիռի նոր տարբերակը, որը կարող է հասնել Իսրայելի ռազմավարական բոլոր օբյեկտներին եւ Պարսից ծոցի ամերիկյան ռազմակայաններին։

Ի դեպ, «**Ազգի**» երեկվա համարում հրապարակվել է Եվրամիության երկրների հետ վարվող բանակցություններում Իրանի ներկայացուցչի այն հայտարարությունը, թե իր երկիրը մեկ տարվա ընթացքում ատոմային ռումբ ստեղծելու բոլոր հնարավորություններն ունի։

Սենատորները պահանջում են գտնել Իրաքին հատկացված 9 մլրդ դոլարը

Ամերիկացի դեմոկրատ սենատորներ Թոմ Հարկինը, Բայրոն Դորգանը եւ Ռոնալդ Ռայդենը հինգշաբթի օրը նամակ են գրել ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդին։ «Ֆոքս» հեռուստաընկերության տվյալներով, նամակագիրները պահանջում են պարզել, թե ուր է «կորել» Իրաքի վերակառուցմանը հատկացված գրեթե 9 մլրդ դոլարը։ Երեք սենատորներին հետաքրքրում է, թե ինչպես է օգտագործվել Իրաքի նախկին ժամանակավոր վարչակազմի հատուկ ֆոնդից իրաքյան նախարարություններին հատկացված 8,8 մլրդ դոլարը։ Հենց այդպիսի պակասորդ է հայտնաբերվել Իրաքում վերջերս անցկացված աուդիտորական ստուգման ժամանակ։ «Ֆոքսը» հաղորդում է, որ ստուգման արդյունքներին առնչվող հաշվետվությունն առայժմ գաղտնի է պահվում եւ հրապարակվելու է 2-3 շաբաթից։ Իրաքի նախկին ժամանակավոր վարչակազմի հատուկ ֆոնդի գումարները գոյացել էին իրաքյան նավթի վաճառքից եւ Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի արտասահմանյան սառեցված հաշիվների փողերից։

Թուրքական ընկերությունը հեռանում է Իրաքից

Թուրքական «Թեփե» ընկերությունը որոշել է իր աշխատակիցներին դուրս բերել Իրաքից, որպեսզի փրկի այդ երկրում առեւանգված Թուրքիայի քաղաքացի Այթուլա Գեզմենի կյանքը։ Այդ մասին հաղորդում է Անատոլու գործակալությունը, վկայակոչելով ընկերության տարածած հայտարարությունը։ «Թեփե» շինարարական կազմակերպությունը որոշել է Իրաքից հետ կանչել իր ամբողջ կադրային անձնակազմը, «որպեսզի երաշխավորի Այթուլա Գեզմենի ազատումը»։ Իրաքում Գեզմենը թարգմանիչ էր աշխատում «Թեփե» հոլդինգի մասը կազմող «Բիլինքում» ընկերությունում։ Անցյալ ամիս իրաքցի գրոհայինները Գեզմենին առեւանգել էին նույն ընկերության աշխատակից Մուրաթ Յուջի հետ մեկտեղ։ Որոշ ժամանակ անց վերջինիս գլխատել էին։ Թուրքական NTN հեռուստաալիքով հինգշաբթի օրը ցուցադրված տեսաերիզում Գեզմենը պնդում է, որ իրեն մահապատժի կենթարկեն, եթե «Բիլինքումը» եւ «Թեփեն» 72 ժամվա ընթացքում չհեռանան Իրաքից։ Ի դեպ, պատանդին փրկելու նպատակով «Բիլինքումն» արդեն չորեքշաբթի օրը որոշել էր անձնակազմը դուրս բերել Իրաքից։

Գ. Ռ.

«Թուրքիայի հայկական քաղաքականության վերանայումն ...»

Սկիզբը՝ էջ 1

Հոդվածի սկզբում Թուրքմենն անդրադառնում է Մ. Նահանգներում առ այսօր չվճարված ապահովագրական տոմսերի դիմաց 20 մլն դոլար փոխհատուցում ստանալու համար «Նյու Յորք լայֆի» դեմ ցեղասպանության զոհերի իրավաժառանգորդների հարուցած դատական գործին, հարցը հօգուտ հայերի կարգավորելու դատարանի որոշմանը՝ պաշտպանելով մեկ այլ թուրք հեղինակ Էրջումենթ Քըլըչի տեսակետը։ Նա միանգամայն հավանական է համարում, որ ամերիկյան ապահովագրական ընկերությունները փոխհատուցումները գանձելու նպատակով պահանջ ներկայացնեն Թուրքիային եւ վերջապես մտահոգությամբ է նշում «փոխհատուցումը ցեղասպանության զոհերի ժառանգորդներին վճարելու» հանգամանքը։

Իլթեր Թուրքմենը չի բացառում, որ ցեղասպանության զոհերի ժառանգորդները, ներառյալ ամերիկահպատակները, ունենալով դրա իրավունքը, դիմեն Եվրոպայի մարդու իրավունքների դատարան, իսկ շահագրգիռ առանձին պետություններ՝ Միջազգային դատարան։ Նա հիմք ընդունելով այս դատարանների գործունեության բնույթը, ընդգծում է, որ նրանք հազիվ թե ի վիճակի լինեն պատասխանատվության ենթարկել Թուրքիային, կամ փոխհատուցում եւ հող պահանջել։

Այլ կերպ՝ Թուրքմենին ոչ այնքան դատարանի որոշումներն են հուզում, որքան դրանց հետագա քաղաքականացման բացասական հետեւանքները Թուրքիայի համար։ Թերեւս այդ առումով պատահական չէ, որ նա գրում է. «Իհարկե, իրավունքը մի բան է, քաղաքականությունը՝ մեկ այլ։ Թերեւս դա է պատճառը, որ ԱՄՆ-ի 34 նահանգներ ցեղասպանությունը ճանաչող որոշումներ ընդունեցին։ Նույնը կատարվեց Կանադայի եւ Եվրոպայի մի շարք երկրների խորհրդարաններում, ինչպես նաեւ Եվրախորհրդարանում։ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատում հայկական լոբբիների ամենամյա նախաձեռնությունները մենք առ այսօր կարողացանք չեզոքացնել ԱՄՆ նախագահների ակտիվ միջամտությամբ միայն։ Ընտրվելու դեպքում ցեղասպանության բանաձեւերի հարցում այդ նույն վճռականությունը կասկածելի է, որ ցուցաբերի հայերի նկատմամբ ընդգծված համակրանքով հայտնի Ջոն Քերին»։

Այնուհետեւ Իլթեր Թուրքմենն անբավարար է համարում Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ջանքերը չեզոքացնելու Թուրքիայի գործունեությունը։ Ելնելով դրանից մտահոգություն է հայտնում, որ ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության բանակցություններն անխուսափելիորեն կնպաստեն հայկական ջանքերի ծավալմանը։ Վերջում Թուրքմենը գրում է. «Հակալոբբիստական քայլերի արդյունավետությունը կասկածելի է, որովհետեւ Արեւմուտքում հայերը մեծ հնարավորություններ ունեն։ Վերջին շրջանում նրանց է միացել նաեւ շուրջ 2 միլիոնի հասնող Ռուսաստանի հայությունը։ Մեզ համար նախընտրելի միակ քաղաքականությունը Հայաստանի նկատմամբ չափավոր, բայց դրական քայլերով բացասական գործընթացը դանդաղեցնելն է եւ հարցի լուծումը ձգձգման մեջ որոնելը։ Ցավոք, այդ քաղաքականության հետ չեն համակերպվել թուրքական կառավարություններից թերեւս ոչ մեկը»։

Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ

Արեւմտահայ քնարերգության երեկո կամերային տանը

Համահայկական «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» փառատոնը հայության երկու հատվածները մերձեցնելու, միմյանց արվեստին ծանոթացնելու նպաստող բազում հանգամանքներ ունի եւ այս փառատոնի ինքնատիպությունը սփյուռքահայերի մասնակցության փաստն է հենց:

Սփյուռքահայ մեր շատ հայրենակիցներ, որ մշակութային, ստեղծագործական կյանքի մեջ են տարբեր երկրներում, մեզ գրեթե անծանոթ անուններ են: Նրանց համար հայաստանյան մշակութային իրականությունը մասնակիորեն հայտնի է դառնում հանրային հեռուստատեսության առաջին ծրագրի հեռարձակումներից կամ մամուլից: Մենք իրենցից ավելի անտեղյակ ենք, եւ սա լավագույն առիթն է սփյուռքահայ հեղինակների ստեղծագործություններին ու կատարողներին ծանոթանալու, եթե իրենց արվեստն այստեղ ներկայացնելու հնարավորություններն ավելի շատ լինեն: Այդ արվեստը մեզ տեղեկացնում է նաեւ տարբեր երկրների մշակութային կյանքում կատարվող նորույթներին եւ փոփոխություններին, որովհետեւ, այստեղ թե այնտեղ արտերկրի մեր հայրենակիցների գործերը կրում են տվյալ երկրի մշակույթի, ավանդույթների ու արդի արվեստի նորարարության կնիքը:

Իհարկե, հայրենիքում ներկայանալու ոգեւորություններից զատ եղան եւ դժգոհություններ փառատոնի բացման առաջին օրվանից սկսած, երբ օպերային թատրոնում տեղի ունեցող հանդիսության հայտագրում ընդգրկված չէր որեւէ սփյուռքահայ կատարում: Նրանք ելույթներ ունեցան մարզերում, այն էլ՝ կազմակերպչական լուրջ թերություններով, որտեղ, ըստ մասնակիցների, ելույթ ունեցողներն ավելի շատ էին, քան հանդիսականները (Հրազդան, Դիլիջան):

Երեք օր առաջ կամերային տանը գեղեցիկ միջոցառում էր կազմակերպվել սփյուռքահայ ասմունքողների մասնակցությամբ՝ Հալեպից՝ Սալբի Տարաֆչյանի, Պոլսից՝ Սիլվա Կոմիկյանի եւ Երեւանից՝ երգիչ Վահրամ Թաքիկյանի: Համբիկ Հացագործյանը հիվանդության պատճառով չմասնակցեց համերգային ծրագրին:

Տոթ դահլիճի անտանելի պայմաններում Վահրամ Թաքիկյանն առաջարկեց խնդրագիր ուղարկել կազմակերպիչներին, որ այսուհետեւ նման նշանավոր փառատոներ անցկացնելիս հաշվի առնեն եղանակը եւ նկատի ունենան զով սրահը: Չնայած տոթին՝ հանդիսականը գրեթե 2,5 ժամ հաճույքով վայելեց ասմունքի ու երգի երեկոն, թեեւ եղան դժգոհություններ Վահրամ Թաքիկյանի կատարումների գերակշռությունից:

Արեւմտահայ պոեզիան հրաշալիորեն մատուցեցին Հալեպի եւ Պոլսի մեր հայրենակցուհիները: Երիտասարդ արվեստագիտուհի Սալբի Տարաֆչյանն ասես իր ներաշխարհն էր բանաստեղծորեն թարգմանում Պ. Դուրյանի, Դ. Վարուժանի, Սիամանթոյի, Ռ. Սեւակի, Վ. Թեքեյանի, Մ. Զարիֆյանի ստեղծագործությունների միջոցով: Իրեն հատուկ մեղմ քնարականությամբ, քնքշությամբ, ներքին ջերմությամբ ու խոր ապրումներով, ձայնի նրբագեղ ելեւէջումներով Սալբի Տարաֆչյանը ներկայացրեց արեւմտահայ բանաստեղծների գործերի մի հրաշալի փունջ՝ «Ինչ կըսեն» (Դուրյան), «Լույսը» (Վարուժան), «Պզտիկ սիրտդ» (Սեւակ), «Որոտում» (Զարիֆյան), եւ Ռ. Սեւակի «Վերջին հայերը»՝ Վահրամ Թաքիկյանի նվագակցությամբ: Թատերայնացված կոմպոզիցիան հույզերի ու զգացումների խտացումով ու պատկերայնությամբ կատարվեց հայրենասիրության ու հայասիրության ընդգրկված ներշնչումով, ինչին հանդիսականը բուռն արձագանքեց ծափողջույններով:

Վահրամ Թաքիկյանը ելույթի առաջին մասում ներկայացրեց վաղ եւ ուշ միջնադարյան հայ քնարերգուներ Պ. Ղրիմի, Կ. Երզնկացու, Գր. Աղթամարցու եւ Գր. Նարեկացու ստեղծագործությունների մոտիվներով գրված փիլիսոփայական, կյանքի, մահվան, գարնանը, բնությանը նվիրված իր երգերը: Ավարտին հնչեցին Ռ. Սեւակի, Մեծարենցի, Սիամանթոյի, Զահրատի բանաստեղծական տեքստերով գրված գործերը՝ ավարտելով Չարենցի «Ես իմ անուշ Հայաստանիով»:

Պոլսից ժամանած անծանոթ ասմունքողուհի Սիլվա Կոմիկյանի ելույթը դահլիճն ընդունեց նկատելի ջերմությամբ: Արեւմտահայ ժամանակակից բանաստեղծների իր մեկնաբանությունը բավական ինքնատիպ ու տպավորիչ էր. զգայականքնարականությունից ավելի պատկերավոր-նկարագրական, արեւմտահայերենն ու բանաստեղծության լեզուն, ներքին ռիթմը տեսանելի դարձնող արտահայտչամիջոցներով՝ ընդհատ, կտրուկ անցումներով ու դադարներով, անակնկալ ավարտներով: Ասմունքի ընթացքում նա ասես բացատրում էր բանաստեղծությունը, մեկնում չասված խոսքերը՝ մասնակիցը դառնալով ստեղծագործության ներքին շարժմանը: Սիլվա Կոմիկյանի մեկնաբանությամբ հնչեցին Մեծարենցի, Զարիֆյանի, Խրախունու, Զահրատի բանաստեղծություններից: Հայտագիրն ավարտվեց երեկոյին ներկա պոլսահայ գրող, «Մարմարա» թերթի խմբագիր Ռոբեր Հատտեճյանի «Օրագիրս 15 էջերը» գրքից մի հատվածով, որտեղ հեղինակը մտորում է Երեւանում հանդիպած հրաշալի արեւելահայերենով խոսող անգլիացու եւ օտար ափերում հայերենը մոռացող հայերի մասին:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հայ ճարտարապետները մեկ ցուցասրահում

«Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» համահայկական մշակութային առաջին փառատոնի շրջանակներում ՀՀ ճարտարապետության ազգային թանգարան-ինստիտուտում կազմակերպվել էր «Նախագիծ եւ իրականացում» Հայաստանի եւ արտերկրի հայ ճարտարապետների ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը: Ցուցադրված էին անցյալում եւ ներկայում աշխարհի տարբեր երկրներում, նաեւ Հայաստանում ու Արցախում ստեղծագործած հայ ճարտարապետների աշխատանքները՝ առանց թեմատիկ սահմանափակումների: «Կառուցողական արվեստի այս հարուստ բազմաշերտ երեւույթի շատ ու շատ կողմեր դեռ կարոտ են ուսումնասիրության, որին եւ ձեռնամուխ է եղել ՀՀ ճարտարապետության ազգային թանգարան-ինստիտուտը», նշեց վերջինիս տնօրենը:

Օտար երկրներում ստեղծագործած հայ ճարտարապետներից շատերի արխիվներն այսօր մշտական հանգրվան են գտել թանգարանում, եւ հենց այդ նյութերի հիման վրա արդեն նախատեսվում է հրատարակել առաջին ստվար ժողովածու: Նախագծողների եւ կառուցողների այդ մեծ փաղանգից ցուցահանդեսին մասնակցում էին Թուրքիայից՝ 10, Իրանից 8, Իտալիայից՝ 2, Կանադայից՝ 2, Լիբանանից՝ 1 եւ Հայաստանից 4 հայ ճարտարապետների աշխատանքներ, որոնք աչքի են ընկնում ժամանակակից համաշխարհային կառուցողական արվեստի ձեռքբերումների կիրառմամբ, մտածողության եւ կատարողական արվեստի ինքնատիպությամբ: Ցուցահանդեսի օրերին թանգարանի Սպիտակ սրահում կազմակերպվում են հանդիպումներ նախագծերի հեղինակների հետ, անցկացվում են ստեղծագործությունների քննարկումներ, կլոր սեղաններ լրագրողների եւ հասարակայնության ներկայացուցիչների հետ: Երեկ իրանահայ ճարտարապետ Վարուժան Առաքելյանը ներկայացրեց Իրանի տարածքում գտնվող հայկական Ծոր-ծորի վանքի վերակառուցման գործընթացի աշխատանքներին: Արտերկրի եւ Հայաստանի ճարտարապետների եւ քաղաքաշինարարների փոխճանաչումը կնպաստի Հայաստանում ոլորտի զարգացմանը:

ՄԱՐԻՆԵՏ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ ԵՆ ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԸ

«Որ երաժշտությունը միշտ կենդանի լինի»

Երեկ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամն իր մշակութային ծրագրերի շրջանակներում կազմակերպել էր մի միջոցառում, որի ընթացքում մի քանի շնորհալի երեխաներ երաժշտական գործիքներ ստացան: Հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Նաիրա Մելքումյանի եւ Լիբանանում Հայաստանի դեսպան Արեգ Հովհաննիսյանի նախաձեռնությամբ հիմնադրամում երաժշտական նոր գործիքների հավաքածու է ստեղծվել, որը տրամադրվում է այն շնորհալի երեխաներին, որոնք ունեն դրանց կարիքը: Այս անգամ հավաքածուի ավելի քան 20 գործիքներից մի քանիսը տրվեցին վերջերս Հայաստանում անցկացված 3 մրցույթներում հաջողությունների հասած երաժիշտներին:

Գործիքների ձեռքբերման ֆոնդը հավաքվել է նախորդ տարեվերջին դեսպանատան կազմակերպած համերգներից մեկից հետո, որը նպատակ է ունեցել օժանդակել Հայաստանում մշակութային որեւէ ծրագրի: «Մենք ցանկանում ենք, որ սա սփյուռքի համար փոքր ջանքերով մեծ արդյունքի հասնելու օրինակ լինի, ասաց Լիբանանում Հայաստանի դեսպան Արեգ Հովհաննիսյանը: Թերեւս սա առաջին քայլն է, սակայն լավ է, որ նման քայլերը սովորաբար վարակիչ են լինում»:

Ծրագիրը խոստանում է շարունակական լինել: Արդեն կան արձագանքներ, մասնավորապես սփյուռքահայ ուսուցչուհի Սոնա Սարգսյանն արդեն խոստացել է հիմնադրամի հավաքածուն համալրել նոր թավջութակով: Նաիրա Մելքումյանը կոչ արեց բոլորին՝ հնարավորության սահմաններում նույն կերպ վարվել: «Յուրաքանչյուր գործիքի վրա նշվելու է հիմնադրամի անունը: Երեխաները ուսումն ավարտելուց հետո գործիքը վերադարձնելու են, որից հետո երաժշտական դպրոցների տնօրեններից, մասնագետներից բաղկացած հանձնաժողովը կորոշի, թե գործիքը որ շնորհալի երեխային է հարկավոր տալ: Մեզ համար շատ կարեւոր է, որ գործիք չունենալու պատճառով որեւէ մեկը չդադարի պարապել: Եկեք այնպես անենք, որ երաժշտությունը Հայաստանում միշտ կենդանի լինի», ասաց նա:

Միջոցառման վերջում ելույթ ունեցավ «Սպեղանի» երգչախումբը, որին «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամն օժանդակել է մասնակցելու Իտալիայում անցկացվելիք միջազգային մրցույթ-փառատոնին:

Ծ. Մ.

Սիրիահայ նկարիչների ցուցահանդես ազգային պատկերասրահում

«Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» փառատոնի շրջանակներում Ազգային պատկերասրահում բացվեց սփյուռքահայ նկարիչների ցուցահանդեսը: Պատկերասրահի տնօրեն Փարավոն Միրզոյանը նշեց, որ «ներկայացված նկարները մի առանձնահատուկ հայկական շունչ ու հոգի են արտացոլում, իսկ գույնի զգացումը, ձեւի բովանդակությունը տիպիկ հայկական է»: Մշակույթի նախարար Հովիկ Հովեյանը նշեց, որ «այս ցուցահանդեսում մեկտեղված են աշխարհի տարբեր երկրներում ապրող եւ ստեղծագործող գեղանկարիչների ստեղծագործությունները, գեղագիտական մտածելակերպը: Ցուցահանդեսը եկավ հաստատելու այն միտքը, որ աշխարհի տարբեր ծայրերում ապրող ու ստեղծագործող հայը նայում է միեւնույն լեռան ձյունին, միեւնույն մտայնությամբ եւ իր տեսիլքն է բերում խառնելու այսօրվա մեր հայ գեղանկարչության երազին ու գեղագիտությանը»:

Վրեժ Քասունի, Հալեպ 1998

Սիրիահայ իրականության մեջ առհասարակ չկա արվեստի քննադատություն, որի պատճառով էլ կերպարվեստը, մասնավորապես նկարչությունը, զուրկ է մնացել ոչ միայն քննադատությունից, այլ նաեւ հետաքրքրությունից: Ցուցահանդեսում ներկայացված տարբեր ոճերի կտավները ներկայացնում էին հալեպցիները: Արտո Համբարձումյանի տարերքը գույնն է, գույների սուր ըմբռնումն անխզելի կապ է ստեղծում կտավի ու դիտողի միջեւ ու ստիպում է խորհել... Սակայն նկարչի ներաշխարհը մնում է թաքուն իր վրձնի հարվածների տակ: Զավեն Պարտաճյանը սիրիահայ իրականության գեղանկարչության մեջ արդիականության ներմուծողներից մեկն է եղել, որ գույնին տվել ծավալ եւ հնչողական ուժ, իսկ արժեքին՝ նոր ըմբռնում: Վարդգես Պարսամյանի քանդակներն առանձնանում են նրբագեղությամբ, ներդաշնակ կատարելությամբ: Վիգեն Շարոյանի բանաստեղծական բնանկարաշարը դրսեւորում է նկարչի մեծ սերը բնության հանդեպ: Ծաղրանկարիչ Վրեժ Քասունու երգիծանկարները գաղութի առօրյա մշակութային թոհուբոհի մեջ մոռացված երգիծանկարչական արվեստին նոր վերածնունդ տվեց, իր տեսակի մեջ Քասունին Հալեպում մնում է առայժմ եզակի: Ջորջ Ամբարջյանի աշխատանքներն իրենց խորությամբ եւ նրբագեղությամբ առանձնանում էին գյումրեցի Հրազդան Թոքմաջյանի պատկերած բնանկարներից, որտեղ նկարիչը գունային վարպետ անցումների միջոցով վրձնահարել է կուռ ու հարազատ մտահղացումներ: Թերեւս այս նկարիչների փունջը հաստատում է, որ անկախ ապրած երկրից, նրանք մտածում են ու պատկերում հայկական ոգով ու շնչով:

Մ. Մ.

Մշակութային անցուդարձը Արմավիր քաղաքում

Փորձելով իմանալ, թե ինչ կյանքով են ապրում Արմավիր քաղաքի մշակութային կենտրոնները, դիմեցի Արմավիրի քաղաքապետի օգնական Արսեն Զաքարյանին: Արմավիր քաղաքի մշակութային կյանքն իրագործվում է 2 մշակութային կենտրոններով՝ Արմավիրի թիվ 1 եւ թիվ 2 մշակույթի տներով: Վերջին տարում նախագահի հատկացրած գումարներով եւ Արմավիրի քաղաքապետարանի ջանքերով վերանորոգված թիվ 1 մշակույթի տունն արդեն 6 ամիս աշխատում է ծանրաբեռնվածությամբ: «Թիվ 2 մշակույթի տունը գտնվում է վատ, կիսավեր վիճակում, բայց առաջիկայում դա էլ կվերանորոգվի», խոստացավ պրն Զաքարյանը:

Թիվ 1 մշակույթի տանը գործում է ջազ-նվագախումբ, մանկապատանեկան պարային խումբ: Հաճախ են միջոցառումների հրավիրվում Երեւանից, լավ են հարաբերությունները հատկապես Գյումրու հետ: Որպես կանոն, մեծ շուքով նշվում են պետականորեն ընդունված բոլոր տոները: Վերջին մեծ տոնը եղել է հունիսի 31-ին Արմավիրի տարեդարձին նվիրված միջոցառումը: Պրն Զաքարյանը նշեց, որ մարզում գոյություն ունի մշակույթի միացյալ տնօրինություն, որը կոորդինացնում է 2 երաժշտական, 1 արվեստի, 1 գեղարվեստի դպրոցների, մանկական զբոսայգու եւ գրադարանային համակարգի աշխատանքները: Այժմ վերակառուցվում է քաղաքի մանկական զբոսայգին:

Քաղաքում գործում են 5 գրադարաններ, որոնք վերջին 10 տարում նոր գրականություն չեն ստացել: Գրադարանները հաճախ մեծ միջոցառումներ՝ գրողների տարեդարձեր եւ մեծարման երեկոներ են կազմակերպում: Սեզոնային առումով ձմեռն աչքի է ընկնում դրսից բերված թատերական ներկայացումներով, իսկ ամառը՝ երգ-երաժշտական միջոցառումներով ու համերգներով: Միայն որոշ համերգներ են վճարովի, հիմնականում դրանք բարեգործական են լինում, որի պատճառով էլ շատերն են գնում համերգի: Քաղաքապետի օգնականը ցավով նշեց, որ դեռ կինոցուցադրման կետ չունեն, բայց նախատեսվում է մասնավոր հիմունքներով կինոդահլիճ կառուցել: Այս օրերս կբացվի զոհված ազատամարտիկի հուշարձանը:

Պրն Զաքարյանի հավաստմամբ մշակութային կապեր կան Ռուսաստանի Արմավիր քաղաքի հետ, ծրագրերը մշակվել են, բայց դեռ գործնական քայլեր չեն արվել:

Նաեւ ծրագրված է եկեղեցի կառուցել քաղաքի կենտրոնում, որը խիստ կարեւորում է Արմավիրի քաղաքապետարանը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Ինչպես միշտ, օլիմպիական մարզաձեւերից ֆուտբոլն առանձնակի հետաքրքրություն է ներկայացնում: Ճիշտ է, հավաքականները զրկված են իրենց ուժեղագույն կազմերով հանդես գալու հնարավորությունից, քանի որ մրցակարգի համաձայն մրցաշարին իրավունք ունեն մասնակցելու մինչեւ 23 տարեկան ֆուտբոլիստները (այդ տարիքից բարձր միայն 3 ֆուտբոլիստ կարող է հայտավորվել թիմերում): Օլիմպիական պարգեւները վիճարկող 16 հավաքականները նախնական փուլում բաժանվել

Արգենտինացիներն արդարացնում են սպասելիքները

են 4 խմբի: Մասնագետների կարծիքով, հաղթողի հիմնական հավակնորդն Արգենտինայի ընտրանին է, թեեւ հարավամերիկյան հավաքականները վերջին անգամ օլիմպիական խաղերում հաջողության էին հասել 76 տարի առաջ: Վերջին երկու օլիմպիադաներում հաջողությունն ուղեկցել էր աֆրիկյան ֆուտբոլի ներկայացուցիչներին: 1996 թ. Ատլանտայում չեմպիոնի կոչմանն էր արժանացել Նիգերիայի հավաքականը, իսկ Սիդնեյում ոսկե մեդալներին տիրել էին կամերունցիները:

Առայժմ արգենտինացիներն արդարացնում են մասնագետների եւ ֆուտբոլասերների սպասելիքները: Մարսելո Բյելսայի սաները հաջող հանդես եկան նախնական փուլում: «C» խմբում Արգենտինայի հավաքականը հաղթելով իր բոլոր մրցակիցներին ընդհանուր 9–0 հաշվով, վստահորեն գրավեց առաջին տեղը: Ավարտական խաղում հարավամերիկացիները 1–0 հաշվով պարտության մատնեցին ավստրալացիներին: Վերջիններս չնայած պարտությանը, ի հաշիվ խփած եւ բաց թողած գնդակների ավելի լավ տարբերության, գերազանցեցին

Թունիսի հավաքականին եւ արգենտինացիների հետ իրավունք ստացան շարունակելու պայքարը քառորդ եզրափակիչում:

Մեծ անակնկալ գրանցվեց «D» խմբում, որտեղ պորտուգալացիներին չհաջողվեց մտնել հաջորդ փուլ: Վերջին տուրում Պորտուգալիայի ընտրանին 2–4 հաշվով զիջեց Կոստա Ռիկայի հավաքականին եւ 3 միավորով եզրափակեց աղյուսակը: Իսկ Կոստա Ռիկայի հավաքականը խմբի հաղթող Իրաքի ընտրանու հետ կշարունակի պայքարը: Իրաքցիների հաջողությունն իրոք անսպասելի էր: Թիմը վաստակեց 6 միավոր գնդակների 7–4 տարբերությամբ: Առաջին երկու հանդիպումներում հաղթելով պորտուգալացիներին ու կոստառիկացիներին, իրաքցիները ժամկետից շուտ նվաճել էին ուղեգիրը եւ ավարտական խաղում 1–2 հաշվով զիջեցին Մարոկկոյի ընտրանուն:

«A» խմբում ընդգրկված Հունաստանի հավաքականը չափազանց անհաջող հանդես եկավ՝ եզրափակելով աղյուսակը: Հույները 3 խաղում միայն մեկ միավոր վաստակեցին: 3-րդ տուրում հույները 2–3 հաշվով զիջեցին մեքսիկացիներին, իսկ Կորեա-Մալի հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի (3–3): Այդ ոչ-ոքին բավարար էր, որպեսզի 2 հավաքականներն էլ մտնեն հաջորդ փուլ: «B» խմբից պայքարը կշարունակեն Պարագվայի եւ Իտալիայի ֆուտբոլիստները, որոնք գերազանցեցին Գանայի եւ Ճապոնիայի հավաքականներին: Ընդ որում իտալացիները Գանայից առաջ անցան մեկ գոլով: Ավարտական խաղում Պարագվայի հավաքականը 1–0 հաշվով հաղթեց իտալացիներին: Նույնպիսի հաշվով ճապոնացիները պարտության մատնեցին Գանայի ընտրանուն:

Հոգենբանդն օլիմպիական կրկնակի չեմպիոն

100 մ ազատ լողաոճում Սիդնեյի օլիմպիադայի չեմպիոն հոլանդացի Պետեր վան Դեն Հոգենբանդը պահպանեց իր տիտղոսը՝ դառնալով օլիմպիական կրկնակի չեմպիոն: Նա մրցատարածությունը հաղթահարեց 48,17 վրկ-ում: «Թռչող հոլանդացին» դարձավ 3-րդ մարզիկը, որն այս մրցաձեւում օլիմպիական խաղերի կրկնակի չեմպիոն է: Մինչ այդ, նման հաջողության էին հասել Ջոնի Վայսմյուլլերն ու Ալեքսանդր Պոպովը: Վերջինս անհաջող հանդես եկավ կիսաեզրափակիչում եւ չկարողացավ մտնել եզրափակիչ: Հանրահայտ ավստրալացի Յան Տորպն արժանացավ բրոնզե մեդալի: Նշենք, որ Հոգենբանդին չհաջողվեց գերազանցել չորս տարի առաջ իր իսկ սահմանած համաշխարհային ռեկորդը: Փոխարենը 2 ռեկորդ սահմանեցին կանայք: Ավստրալուհի Ջոդի Հենրին 100 մ ազատ լողաոճում թարմացրեց ռեկորդը, իսկ ԱՄՆ-ի հավաքականը նոր ռեկորդ սահմանեց կանանց 4x200 մ ազատ լողաոճի փոխանցումալողում:

Միսկինան շարունակում է հաղթարշավը

Ավարտին է մոտենում թենիսի օլիմպիական մրցաշարը: Թե՛ կանանց, թե՛ տղամարդկանց մրցաշարում արդեն հայտնի են դարձել կիսաեզրափակիչի մասնակիցները: Կանանց մրցաշարում իր հաղթարշավն է շարունակում ռուսաստանցի Անաստասիա Միսկինան: Նրա հերթական մրցակցուհին Ֆրանչեսկա Սկյավոնեն էր, որը թենիսիստուհիների համաշխարհային դասակարգման ցուցակում 17-րդ տեղում է: Միսկինան, որ այդ ցուցակում 3-րդն է, առանց մեծ ճիգերի պարտության մատնեց Սկյավոնեին: Առաջին խաղափուլում նա հաղթում էր 5–0 հաշվով եւ մրցախաղը շահեց 6–1 հաշվով: Երկրորդում կրկին ռուս թենիսիստուհու առավելությունն ակնհայտ էր՝ 6–2: Կիսաեզրափակիչում Միսկինան կհանդիպի բելգիացի Ժյուստին Էնենի հետ: Վերջինս երկու խաղափուլում միեւնույն 6–4 հաշվով պարտության մատնեց ֆրանսուհի Մերի Պիրսին:

Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգը կազմել են Ալիսիա Մոլիկն ու Ամելի Մորեսմոն: Մոլիկը երկու խաղափուլում զիջեց ճապոնուհի Այի Սուգիյամային (3–6, 4–6): Ռուսաստանցի Սվետլանա Կուզնեցովան պարտվեց Մորեսմոյին (6–7, 6–4, 2–6):

Տղամարդկանց մրցաշարում պայքարից դուրս մնաց Միխայիլ Յուժնին: Նա պարտվեց Ֆիշից (3–6, 4–6): Նրա մրցակիցը կլինի Գոնսալեսը: Վերջինս համառ մրցապայքարում առավելության հասավ ֆրանսիացի Սեբաստիան Գրոժանի նկատմամբ: Առաջին խաղափուլն ավարտվեց Գոնսալեսի հաղթանակով (6–2): Երկրորդում նույն հաշվով առավելության հասավ Գրոժանը: Վճռորոշ՝ երրորդ խաղափուլն ավարտվեց Գոնսալեսի հաղթանակով (6–4):

Կիսաեզրափակիչի մյուս զույգը կազմել են Դենտն ու Մասուն: Դենտը հաղթեց Բերդիչին (6–4, 6–1), իսկ Մասուն առավելության հասավ Կառլոս Մոյայի նկատմամբ:

Ոսկե մեդալն աճուրդի կհանվի

200 մ բատերֆլայ լողաոճում օլիմպիական չեմպիոնուհու կոչմանն արժանացած լեհ լողորդուհի Օթիլիա Յեդրժեյչակը մտադիր է Աթենքում նվաճած իր ոսկե մեդալն աճուրդի հանել: Ստացվելիք գումարը նա մտադիր է փոխանցել քաղցկեղով հիվանդ երեխաների օգնության հիմնադրամին: Նման որոշման լողորդուհին հանգել է այն բանից հետո, երբ ընթերցել է մի գիրք, որում պատմվում է քաղցկեղով հիվանդ մի տղայի մասին: Թեեւ լողորդուհին խոստովանել է, որ իր համար դժվար կլինի բաժանվել այնքան դժվարությամբ շահած ոսկե մեդալից, սակայն պարգեւն աճուրդի հանելու որոշումը չի փոխի:

Հարկ է նշել, որ լեհ մարզուհին բավական հաջող է հանդես գալիս Աթենքում: Նա բացի ոսկե մեդալից, նվաճել է արծաթե 2 մեդալ 400 մ ազատ լողաոճում եւ 100 մ բատում:

ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ

Հայ ծանրորդը ձախողվեց

Ամառային 28-րդ օլիմպիական խաղերում մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում ծանրորդների մրցավեճը, մանավանդ որ Հայաստանն այդ մրցաձեւում չորս ներկայացուցիչ ունի: Հիշեցնենք, որ հայ ծանրորդներից Արմեն Ղազարյանը մինչեւ 62 կգ քաշային կարգում գրավել էր 5-րդ տեղը: Հայ մարզասերները որոշակի ակնկալիքներ ունեին մինչեւ 77 կգ քաշային ծանրորդ Գեւորգ Ալեքսանյանից: Պոկում վարժությունը մեր ծանրորդը վատ չկատարեց, թեեւ արդյունավետ օգտագործեց 3 մոտեցումներից 2-ը: Առաջին մոտեցմամբ նա բարձրացրեց 157,5 կգ ծանրությունը, երկրորդում չկարողացավ իրեն ենթարկել 162,5 կգ-անոց ծանրաձողը, որը, սակայն, «սանձեց» 3-րդ փորձից: Պոկում վարժությունից հետո նա ուժեղագույնների խմբում հանդես եկած 12 ծանրորդների մեջ 5-րդն էր եւ թվում էր, թե հրում վարժությունում կզարգացնի հաջողությունը: Սակայն, ցավոք, սպասելիքները չարդարացան: Ավելին՝ հրում վարժությունը սկսելով առաջինը, մասնակիցների մեջ պատվիրելով ամենացածր քաշը (190 կգ), Ալեքսանյանն այդպես էլ չկարողացավ բարձրացնել ծանրաձողը եւ 0 ստանալով, դուրս մնաց հետագա պայքարից: Ակնհայտորեն զգացվում էր, որ հայ ծանրորդը պատրաստ չէ լուրջ պայքարի: Պոկում վարժությունում էլ նա մեծ դժվարությամբ էր հաղթահարում ծանրությունը:

Այսպիսով, Հայաստանի 2-րդ ներկայացուցիչը ձախողվեց: Իսկ մեդալների համար հիմնական պայքարն ընթացավ ռուսաստանցի Օլեգ Պերեպեչյոնովի, ղազախստանցի Սերգեյ Ֆիլիմոնովի, թուրք ծանրորդներ Թաներ Սագիրի եւ Արաբաչիօղլու միջեւ: Պոկում վարժությունից հետո 172,5 կգ արդյունքով առջեւից էր ընթանում աշխարհի երիտասարդների չեմպիոն ու ռեկորդակիր, 19-ամյա Թաներ Սագիրը, որն օլիմպիական 2 նոր ռեկորդ սահմանեց: Նույնպիսի արդյունքի էր հասել նաեւ Սերգեյ Ֆիլիմոնովը, որն անձնական քաշով ավելի ծանր էր թուրք ծանրորդից:

Հրում վարժությունն էլ Սագիրն անթերի կատարեց: Օլիմպիական խաղերի չեմպիոնի կոչմանն արժանանալու համար նրան բավական էին հաջող 2 մոտեցումները, որոնց արդյունքում նա հաղթահարեց 202,5 կգ-անոց ծանրաձողը: Թաներ Սագիրը երկամարտի 375 կգ (172,5+202,5) արդյունքով նվաճեց օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսը: Նրանից 2,5 կգ-ով հետ մնաց արծաթե մրցանակակիր Սերգեյ Ֆիլիմոնովը՝ 372,5 կգ (172,5+200): 365 կգ (170+195) արդյունքով բրոնզե մեդալի արժանացավ Օլեգ Պերեպեչյոնովը:

«Լողացող Կուռնիկովան» ոսկեզօծվեց Աթենքում

Ամերիկացի լողորդուհի Ամանդա Բերդի համար Աթենքի օլիմպիադան արդեն երրորդն է: Նա լողով սկսել է զբաղվել 4 տարեկանից, իսկ 15 տարեկանում Ատլանտայում հասավ աննախադեպ հաջողության՝ նվաճելով մեկ ոսկե եւ երկու արծաթե մեդալ: Սիդնեյի օլիմպիադայում նա իր մեդալների հավաքածուն համալրեց եւս մեկ պարգեւով՝ բրոնզե մեդալով: Աթենքում Ամանդա Բերդն օլիմպիական երկրորդ ոսկե մեդալը նվաճեց՝ հաղթող ճանաչվելով 200 մ բրաս լողաոճում: Նա մրցատարածությունը հաղթահարեց 2 րոպե 23,37 վայրկյանում: Արծաթե մեդալը նվաճեց նրա հայրենակցուհին՝ Լիզել Ջոնսը: Բրոնզե պարգեւը բաժին հասավ գերմանուհի Աննա Պոլեսկային:

Հետաքրքրականն այն է, որ Ամանդա Բերդը ֆոտոմոդել է, որին համեմատում են հանրահայտ թենիսիստուհի Աննա Կուռնիկովայի հետ՝ անվանելով նրան «լողացող Կուռնիկովա»: Հաղթանակից հետո նա հայտարարել է, որ իր աշխատանքը չի թողնի: Բերդի լուսանկարները տպագրվել են մի քանի ամսագրերում, իսկ մինչ օլիմպիադայի մեկնարկը նրա կիսամերկ լուսանկարները տպագրվել էին տղամարդկանց համար նախատեսված «Մաքսիմ» ամսագրում:

Ընդհանրապես ամերիկացի մարզիկները հաջող են հանդես գալիս լողի մրցումներում: Տղամարդկանց համալիր 200 լողում հաջողությունն ուղեկցեց ամերիկացի Մայքլ Ֆելպսին, որի թիմակից Ռայան Լոխտեն արժանացավ արծաթե մեդալի: 200 մ թիկնալողում էլ ուժեղագույնն ամերիկացի Ահարոն Պիրսոլն էր, որը մրցատարածությունը հաղթահարեց 1 րոպե 54,95 վայրկյանում: Նրան 3 վրկ-ով զիջեց 2-րդ մրցանակակիր Մարկուս Ռոգանը (Ավստրիա), իսկ բրոնզը բաժին հասավ ռումինացի Ռազվան Ֆլորիային: Կանանց 100 մ ազատ լողաոճում ամերիկուհի Նատալի Կոգլինը դարձավ բրոնզե մրցանակակիր: Իսկ լավագույնն ավստրալուհի Ջոդի Հենրին էր:

Ամերիկացիներն առաջ են անցնում

Օլիմպիական խաղերի հերթական օրը հատկապես հաջող էր ամերիկացի մարզիկների համար: Նրանք նվաճած ոսկե մեդալների թվով հավասարվեցին չինացիներին, իսկ մեդալների ընդհանուր հաշվարկով գլխավորեցին աղյուսակը: Արդեն պարգեւների են արժանացել 49 երկրների ներկայացուցիչներ, որոնց թվում չէ Հայաստանը: Լավագույն տասնյակն այսպիսին է.

	Ո	Ա	Բ	Ընդ.
1. ԱՄՆ	15	11	10	36
2. Չինաստան	15	9	8	32
3. Ճապոնիա	9	4	2	15
4. Ավստրալիա	7	5	8	20
5. Իտալիա	5	6	3	14
6. Ֆրանսիա	5	3	5	13
7. Ուկրաինա	5	1	1	7
8. Ռուսաստան	4	8	10	22
9. Գերմանիա	4	4	7	15
10. Հունաստան	3	-	1	4

Խոռկինայի օլիմպիական վերջին պարգեւը

Ռուսաստանցի հանրահայտ մարմնամարզուհի Սվետլանա Խոռկինայի համար Աթենքի օլիմպիադան թվով 3-րդն է եւ վերջինը: Նա շատ ջանք գործադրեց հրաժեշտը հաջողությամբ նշանավորելու համար: Սպորտային մարմնամարզության բազմամարտի մրցումներում անվանի մարմնամարզուհին հավասար ելույթներ ունեցավ մարզագործիքների վրա եւ վաստակեց 38,211 բալ: Սակայն դա չբավարարեց օլիմպիական խաղերի չեմպիոնուհու տիտղոսին արժանանալու համար: Նրան ընդամենը 0,1 բալով գերազանցեց ամերիկուհի Կառլի Պատերսոնը: Բրոնզե մեդալին արժանացավ չին մարզուհի Չժան Նանը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ամերիկյան Հյուպատոսի գրառումներից

SEVIS-ի վճար ԱՄՆ ուսանողական մուտքի արտոնագրի դիմորդների համար

Հարց: Ե՞րբ է SEVIS-ի վճարը մտնում ուժի մեջ:

Պատասխան: SEVIS-ի նոր վճարը սկսում է գործել 2004թ. սեպտեմբերի 1-ից:

Հ: Ովքե՞ր են վճարում այս վճարը:

Պ: Նրանք, ովքեր դիմում են ԱՄՆ ուսանողական մուտքի արտոնագրերի համար (F,J եւ M):

Հ: Ինչու՞ է գանձվում այս վճարը:

Պ: Այս վճարները ուղղված են այս տեղեկատվական համակարգի սպասարկման ծախսերն հոգալու համար:

Հ: Արդյո՞ք ոչ-ներգաղթային մուտքի արտոնագրի վճարը չի ներառում նաեւ այս վճարը:

Պ: Ոչ, չի ներառում:

Հ: Որքա՞ն է վճարի չափը:

Պ: Դիմորդների հիմնական մասի համար այն ԱՄՆ 100 դոլար է, սակայն որոշ փոխանակման ծրագրերի մասնակիցները (աշխատանք եւ ճամփորդություն, ուսանողական ճամբար եւ այլն), որոնք մեկնում են կարճ ժամանակահատվածով, վճարում են ԱՄՆ 35 դոլար: ԱՄՆ Կառավարության կողմից հովանավորվող ծրագրերի մասնակիցները չեն վճարում վերոհիշյալ վճարը

Հ: Արդյո՞ք ԱՄՆ-ում ուսումը շարունակող ուսանողները պետք է վճարեն այս գումարը:

Պ: Ոչ: Այն անձինք, որոնց միջազգային ուսանողական հավաստագրերը (I-20 եւ DS-201 ձեւ) տրվել են մինչեւ 2004թ. սեպտեմբերի 1-ը չեն վճարում վերոհիշյալ գումարը՝ անկախ այն բանից, թե երբ են դիմում մուտքի արտոնագիր ստանալու: Այդ գումարը վճարում են նրանք, ում հավաստագրերը տրվել են 2004թ. սեպտեմբերի 1-ին եւ ավելի ուշ

Հ: Եթե ես ցանկանում եմ ընտանիքիս անդամներին վերցնել ինձ հետ, արդյո՞ք պետք է վճարեմ SEVIS-ի վճարը ընտանիքիս յուրաքանչյուր անդամի համար:

Պ: Ոչ: F-2, M-2 եւ J-2 տեսակի մուտքի արտոնագրի դիմորդները դիտվում են իբրեւ F-1, F-3, J-1, M-1 եւ M-3 տեսակին կից մուտքի արտոնագրի դիմորդներ եւ չեն վճարում տվյալ գումարը: Այս գումարը վճարում են միայն F-1, F-3, J-1, M-1 եւ M-3 տեսակի մուտքի արտոնագրի դիմորդնե

Հ: Արդյո՞ք SEVIS-ի վճարը ենթակա է վերադարձման:

Պ: Ոչ: SEVIS-ի վճարը ենթակա չէ վերադարձման: Անկախ մուտքի արտոնագրի դիմումի մերժման կամ ցանկացած այլ դեպքերից՝ SEVIS-ի վճարը ենթակա չէ վերադարձման: Գումարը կվերադարձվի միայն սխալ կատարված վճարման դեպքում:

Հ: Ե՞րբ պետք է վճարել SEVIS-ի վճարը:

Պ: SEVIS-ի վճարը պետք է վճարել նախքան մուտքի արտոնագիր ստանալը: Օրենքը պահանջում է, որ դիմորդը մուտքի արտոնագրի դիմումի քննման ժամանակ կամ նախքան կարգավիճակի փոփոխման համար հայտագիր ներկայացնելը՝ ներկայացնի SEVIS-ի վճարումը հաստատող ապացույց: Սակայն դիմորդները կարող են հերթագրվել մուտքի արտոնագրի հարցազրույցի համար, նախքան այս գումարի վճարելը:

Հ: Ինչպե՞ս պետք է վճարել SEVIS-ի վճարը:

Պ: Գոյություն ունի SEVIS-ի գումարը վճարելու երեք եղանակ.

1. ԱՄՆ Ներգաղթային ծառայությունը հաստատել է վճարումը փոստի միջոցով կատարելու եղանակ: Դիմորդը կարող է լրացնել I-901 դիմումի ձեւը (F, M եւ J տեսակի մուտքի արտոնագրերի դիմորդների վճարումը հաստատող դիմումի ձեւ) եւ ուղարկել բանկային ստուգի (bank check) հետ, որը ենթակա է վճարման ԱՄՆ դոլարով Միացյալ Նահանգների որեւէ բանկում:

2. ԱՄՆ ներգաղթային ծառայությունը ստեղծել է ինտերնետային կայք, որի միջոցով կարող եք լրացնել I-901 դիմումի էլեկտրոնային տարբերակը եւ կատարել վճարումը կրեդիտ քարտերի միջոցով: Ինտերնետային կայքի հասցեն է www.fmjfee.com.

3. SEVIS-ի գումարը կարող է վճարել նաեւ փոխանակման ծրագրեր իրականացնող հաստատությունը, եթե վերջինս վճարման ծրագրի մասնակից է: Ցանկալի է, որ դիմորդները պարզեն այս հանգամանքը փոխանակման ծրագրեր իրականացնող այն հաստատության հետ, որտեղ պատրաստվում են մեկնել:

Հ: Հնարավո՞ր է արդյոք, որ SEVIS-ի գումարը դիմորդի փոխարեն վճարի ուրիշ մեկը:

Պ: Չկա որեւէ սահմանափակում, որով ասվում է, թե միայն դիմորդը պետք է վճարի այդ գումարը: ԱՄՆ ներգաղթային ծառայությունը վերոհիշյալ երկու եղանակներից յուրաքանչյուրով ընդունում է SEVIS-ի գումարը ԱՄՆ-ում կամ Միացյալ Նահանգներից դուրս գտնվող երրորդ անձանցից, այդ թվում կազմակերպություններից:

Հ: Ինչպե՞ս կարող եմ հաստատել, որ վճարել եմ SEVIS-ի գումարը:

Պ: Այն անձը, ով կատարում է վճարումը, ստանում է ստացական կամ փոստով, կամ էլեկտրոնային փոստով: Ինտերնետի միջոցով վճարողը կարող է լրացնելու ժամանակ տպել ստացականը եւ ներկայացնել այն՝ իբրեւ վճարման ապացույց: Այդ ստացականը բավարար է՝ վճարումը հաստատելու համար: Դիմորդները պետք է վճարումը կատարեն մուտքի արտոնագրի հարցազրույցից նվազագույնը երեք աշխատանքային օր առաջ:

Հ: Ամեն անգամ, երբ դիմում եմ ուսանողական մուտքի արտոնագրի, պարտավոր եմ արդյո՞ք վճարել SEVIS-ի գումարը:

Պ: SEVIS-ի վճարումն ուժի մեջ է տասներկու ամիս՝ սկսած առաջին մուտքի արտոնագրի դիմումի օրվանից: Եթե դիմորդը մերժում է ստանում առաջին անգամ, նա կարող է տասներկու ամսվա ընթացքում դիմել նույն կամ մեկ այլ փոխանակման ծրագրի՝ առանց SEVIS-ի գումարը կրկին վճարելու, քանի դեռ այդ վճարումը բավարարում է տվյալ ծրագրի վճարման պահանջներին:

SEVIS-ի գումարի վճարման մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք այցելել ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության հյուպատոսական բաժնի պաշտոնական կայք հետեւյալ հասցեով՝ www.usa.am:

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը օգոստոսի 20-ի նիստում որոշեց փոխել Կենտրոնական բանկի գործառնությունների տոկոսադրույքները. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը նվազեցվել է 1 տոկոսային կետով եւ սահմանվել տարեկան 4 տոկոս, տրամադրվող լոմբարդային վարկերի տոկոսադրույքը նվազեցվել է 4 տոկոսային կետով եւ պահմանվել տարեկան 16 տոկոս, իսկ ներգրավվող ավանդների տոկոսադրույքը մնացել է անփոփոխ՝ տարեկան 1 տոկոս:

ԿԲ խորհուրդը որոշեց արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիաներ տրամադրել «Կոնստանս» ՍՊԸ-ին, «Ձովիա Տախի» ՍՊԸ-ին, անհատ ձեռնարկատերեր Վահագն Հովհաննիսյանին, Բորիս Մայլյանին, ուժը կորցրած ճանաչել այլ վայրում եւս արտարժույթի առք ու վաճառքի թիվ 333/1 լիցենզիան, ինչպես նաեւ համաձայնություն տվեց «Առաջին հիփոթեքային ընկերություն» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՍՊԸ-ին կանխիկ դրամով գործառնություններ իրականացնելուն:

***

ԿԲ մամուլի ծառայությունը հրապարակում է հուլիսի 23-ից օգոստոսի 5-ն ընկած ժամանակահատվածում մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների նկարագիրը:

Մակրոտնտեսական իրավիճակը Ըստ Ազգային վիճակագրության ծառայության պաշտոնական տվյալների հուլիսի 20-ից 30-ը գրանցվել է -2.5% գնաճ:

Հուլիսի 23-ից օգոստոսի 5-ն ընկած ժամանակահատվածում բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են մոտ 1 մլրդ 50 մլն դրամ:

Դրամավարկային քաղաքականություն Հուլիսի 23-ից օգոստոսի 5-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազան, ընդհանուր առմամբ մնալով ծրագրային շրջանակներում, աճել է 3 մլրդ 709 մլն դրամով՝ կազմելով 113 մլրդ 288 մլն դրամ: Փողի բազայի աճը ուղեկցվել է ԶԱԱ-ի 1 մլրդ 818 մլն դրամ եւ ԶՆԱ-ի 1 մլրդ 891 մլն դրամ աճով:

ԶԱԱ-ի աճը հիմնականում պայմանավորված է այլ ակտիվների ավելացմամբ՝ 1 մլրդ 932 մլն դրամ գումարով: Վերջինիս աճը իր հերթին պայմանավորված է արտարժույթի տրամադրման սվոփի կնքմամբ: Այլ ակտիվների աճին զուգահեռ վճարվել են նաեւ անդամակցության գումարները՝ 86 մլն դրամ գումարի չափով եւ արտաքին պարտքի տոկոսագումարը՝ 28 մլն դրամ գումարի չափով:

ԶՆԱ-ի աճը պայմանավորված է կառավարության պարտավորությունների աճով եւ բանկերի պարտավորությունների աճով: Կառավարության պարտավորությունները աճել են ի հաշիվ կենտրոնական գանձապետական միասնական հաշվի մնացորդի 2 մլրդ 450 մլն դրամ ծախսման եւ 243 մլն դրամ կառավարության դեպոզիտների ավելացման: Ինչ վերաբերում է բանկերի պարտավորություններին, ապա վերջինս աճել է 1 մլրդ 931 մլն դրամով՝ կազմելով 14 մլրդ 103 մլն դրամ: Աճը տեղի է ունեցել ի հաշիվ արտարժույթի տրամադրման սվոփի իրականացման: Ի տարբերություն վերոհիշյալ երկու հոդվածների, զուտ այլ ակտիվները այս ընթացքում նվազել են 2 մլրդ 231 մլն դրամով՝ դարձյալ հիմնականում ի հաշիվ արտարժույթի տրամադրման սվոփի իրականացման:

Հուլիսի 31-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածն (առանց կուտակված տոկոսների) աճել է 4 մլրդ 299 մլն դրամով եւ կազմել 242 մլրդ 389 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկն աճել է 643 մլն դրամով, իսկ ավանդները՝ 3 մլրդ 657 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդներն աճել են 3 մլրդ 26 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդները՝ 1 մլրդ 161 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդները նվազել են 602 մլն դրամով եւ կազմել 58 մլրդ 6 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով՝ դրամային զանգվածն աճել է 1 մլրդ 327 մլն դրամով եւ հուլիսի 31-ին կազմել 124 մլրդ 497 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումները Այդ ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 20,287 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 14,945 մլն դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա ԿԲ կողմից արժութային շուկայում իրականացվել է 1 մլրդ 931 մլն դրամին համարժեք արտարժույթի տրամադրման սվոփ միջին կշռված 3.53 %-ով:

Միջբանկային շուկայում գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 99 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 50 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 49 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք՝ համապատասխանաբար 518.85 եւ 521.93 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեւորվել է 0.64%-ով՝ 521.87 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 518.57 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի 2 թողարկում, տեղաբաշխվել են 45 եւ 51 շաբաթյա պարտատոմսեր 1 մլրդ դրամ ընդհանուր ծավալով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում թողարկվել է 45 շաբաթյա պարտատոմս՝ 500 մլն դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 503.973 մլն դրամ (100.79%)՝ աճուրդում ձեւավորելով 4.8587% միջին կշռված եկամտաբերություն: Երկրորդ շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 51 շաբաթյա պարտատոմս, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 957.078 մլն դրամ (191.42%) եւ ձեւավորվել է 5.2584% եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա Իրականացվել է 1 մլրդ 568 մլն դրամի գործարք՝ 5.79% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 936 մլն դրամի գործարք՝ 5.80%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 632 մլն դրամի գործարք՝ 5.77%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 5 մլրդ 495 մլն դրամ՝ 4.71% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 3 մլրդ 511 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 4.88%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 984 մլն դրամ ծավալով գործարք՝ 4.42%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում Օգոստոսի 6-ից 19-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազայի միջին ցուցանիշը կկազմի 112 մլրդ 677 մլն դրամ:

Ըստ ծրագրավորման երկշաբաթում կիրականացվի 197 մլն դրամի արտաքին պարտքի տոկոսագումարի վճարում, 201 մլն դրամի արտաքին պարտքի մարում, ինչպես նաեւ 257 մլն դրամի անդամակցության գումարի վճարում: Նախատեսվում է նաեւ այլ ակտիվների աճ 137 մլն դրամով: Վերոհիշյալ հոսքերը կհանգեցնեն ԶԱԱ-ի ցուցանիշի 518 մլն դրամի նվազմանը:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը, ըստ Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կնվազեն 996 մլն դրամով՝ պայմանավորված Կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի համանման գումարի աճով: Բանկերի պարտավորությունները երկշաբաթում կաճեն 1 մլրդ 40 մլն դրամով՝ ծրագրավորվել է իրականացնել իրացվելիություն ներարկող գործիք:

137 մլն դրամով կնվազեն նաեւ զուտ այլ ակտիվները: Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 93 մլն դրամի նվազմանը:

Հաշվի առնելով մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, ինչպես նաեւ ֆինանսական շուկաներում առկա միտումները՝ ԿԲ խորհուրդը որոշեց տոկոսադրույքները թողնել անփոփոխ՝ բանկերից ներգրավված ավանդների համար 1%, ռեպո համաձայնագրերի համար 5%, լոմբարդային վարկերի համար՝ 20%:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ-ն 10-ամյա գործունեության տարեդարձի կապակցությամբ **օգոստոսի 23-29-ը**

հայտարարում է

«ԿՈՆՎԵՐՍ IQ-ԿՈՆՎԵՐՍ 10» ՄՐՑՈՒՅԹ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է.

- Այցելել converseiq.port.am կայք,
- լրացնել պահանջվող անձնական տվյալները,
- հնարավորինս օպերատիվ եւ ճիշտ պատասխանել բանկի 10-ամյա գործունեությանն առնչվող հարցաշարին:

Հաղթող ճանաչված առաջին 3 մասնակիցներին կտրվեն գումարային մրցանակներ:

«Իննա-գրուպ» ՍՊԸ ռիէլտորական ընկերությունը կրկին տեղեկացնում է, որ Երեւանի «Ադամանդ» ապրանքահումքային բորսայի հարթակում աճուրդային վաճառքի է ներկայացված Թալինի «Ագրոպասարկում ԱՄ-ի» շրջանային միավորի ՓԲԸ-ի գույքը՝

- Նորոգման արհեստանոց (ընդ. մակ. 3943,21 քմ), մ/գ՝ 5435000 դրամ
- Անասնաբուժական տեխ. կայան, 2 հարկանի (ընդ. մակ. 409,11 քմ), մ/գ՝ 621500 դրամ
- Պահեստներ Թալինում (ընդ. մակ. 1341,76 քմ), մ/գ՝ 2248000 դրամ
- Լիցքավորման կայան 2 հարկանի (ընդ. մակ. 292,89 քմ), մ/գ՝ 34500 դրամ
- Ավտոտեխ. սպասարկման կայանի անավարտ շինություններ (ընդ. մակ. 3936,09 քմ), մ/գ՝ 2035000 դրամ

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Թալին: Աճուրդը՝ դասական փուլերով, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 13.00, մինչեւ դեկտեմբերի 30-ը, ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 6/1 հասցեով: Տեղեկությունների համար դիմել «Իննա-գրուպ» ընկերություն:

Հեռ. 58 12 42 կամ 56 31 15, 56 48 83:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

տեղեկագրքով, Ինտերնետով, CD-ով, հեռախոսով

ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն

Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Հեռ. 590000 www.spyur.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 20.08.2004 Գինը՝ 100 դրամ